

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

БАНК ХОДИМЛАРИ ВА ТАДБИРКОРЛАРНИНГ ҲАФТАЛИК НАШРИ

№ 31 (1210)

2019 йил 15 август

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

ISSN 2010-6602

@bank_axborotnomasi

Сайтимизга ўтиш учун QR кодini телефонингиз орқали сканер қилинг

ИЧКИ ВАЛЮТА БОЗОРИДАГИ ЖОРИЙ ҲОЛАТ ЮЗАСИДАН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Жорий йил июль ойининг иккинчи ярмидан бошлаб, айниқса сўнгги ҳафтада ички валюта бозорида хорижий валютанинг сўмга нисбатан алмашув курси ошиш суръатининг тезлашиши кузатилди.

Бунга бир қатор ташқи ва ички омиллар сабаб бўлди.

Ташқи омиллар. Жорий йилнинг июль ойидан бошлаб Ўзбекистоннинг асосий савдо ҳамкор давлатлари (Россия, Қозоғистон ва Хитой) миллий валюталари алмашув курсининг қадрсизланиш тенденцияси кузатилмоқда ва бу, ўз навбатида, ички валюта бозоримиз иштирокчиларининг алмашув курси бўйича кутималари ва қарорлар қабул қилиш жараёнига маълум даражада таъсир кўрсатмоқда.

Ички омиллар, асосан, импорт қилувчи хўжалик юритувчи субъектлар томонидан хорижий валютага бўлган талабнинг ўсиб бориши билан боғлиқ.

Ички валюта бозорида талаб ва таклиф ҳажмлари маълум бир даражада барқарор шаклланган даврда, Марказий банкнинг интервенциялари ишлаб чиқарувчилардан монетар олтинни сотиб олиш натижасида

ҳосил бўлган қўшимча ликвидлики стерилизация қилиш билан биргаликда, валюта курси қисқа муддатли тебранишларини пассивлаштирувчи инструмент сифатида қўллаб келади.

Шунингдек, ички валюта бозорида юзага келган жорий ҳолатни инобатга олиб, Марказий банк интервенцияларни амалга оширишда валюта курси кунлик тебранишининг кенгайтирилган коридорини қўллаш механизмига ўтмоқда.

Марказий банк алмашув курсининг валюта бозорида юзага келган жорий ҳолатга қисқа муддатли курс тебранишларининг давом этиши ҳамда кейинчалик фундаментал трендига қайтиши ҳисобига катта бўлмаган ўзгаришлар билан мослашиб олиши мумкинлигини билдиради.

cbu.uz

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг тегишли буйруғига асосан масъулияти чекланган жамияти шаклидаги "PERFECT INSURANCE" суғурта ташкилотига умумий суғурта тармоғида 17-класс бўйича ихтиёрий суғуртани амалга ошириш учун 2019 йил 5 августдаги СФ 00246-сонли лицензия берилди.

СУГУРТА ТАШКИЛОТЛАРИГА ЛИЦЕНЗИЯ БЕРИЛДИ

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг тегишли буйруғига асосан "MEGA INVEST INSURANCE" масъулияти чекланган жамияти шаклидаги суғурта компаниясига умумий суғурта тармоғида 17-класс бўйича мажбурий суғуртани амалга ошириш учун 2019 йил 5 августдаги СФ 00247-сонли лицензия берилди.

Бу ҳақда Молия вазирлиги ахборот хизмати хабар бермоқда.

htb
Hi-Tech Bank

"HI-TECH BANK": ЎЗБЕКИСТОНДА ИСЛОМИЙ ДАРЧА ЛОЙИХАСИ ИЖОДКОРИ

Яқинда бу лойиҳанинг тақдимот маросими ўтказилиб, "Hi-Tech Bank" AlHuda CIBE (Center of Islamic Banking and Economics) халқаро ташкилоти томонидан сертификат билан тақдирланди.

– Барҳаётжон Баҳодирович, айтингчи, банк ва мижоз шерикчилиги асосида тузилувчи бундай лойиҳанинг молиявий шартлари нималардан иборат?

– Жаҳон тажрибасида синалган, қатор афзалликлари тан олинган ислом банк хизматлари бугунги кунга келиб нафақат араб давлатларида, балки Америка, Осиё ва қатор Европа мамлакатларида ҳам кенг қўлланилмоқда.

(Давоми 7-саҳифада)

МИЖОЗЛАР БИЛАН ОЧИҚ МУЛОҚОТ

Мамлакатни иқтисодий-ижтимоий ривожлантиришда АТ "Алоқабанк"нинг муносиб ҳиссаси бор. Банкнинг халқаро молиявий муассасалар билан алоқалари, мижозларга турли хизмат турларининг жорий этилиши каби барқарор ўсиш суръатлари банкнинг рақобатбардошлигини оширмоқда. Аини кунда "Алоқабанк"нинг республика бўйлаб 14 филиали, 26 та мини банки ва хизмат кўрсатиш марказлари фаолият кўрсатмоқда.

Яқинда "Алоқабанк" ўз мижозлари билан сайёр қабул уюштирди. Тадбирда мижозлар ва банк орасидаги шаффофлик муносабатларини ўрнатиш мақсадида тадбиркорлик субъектлари билан яқиндан мулоқот ўрнатилиб, уларни қийнаётган саволлар, таклифлар ва муаммолар ўртага ташланди.

(Давоми 3-саҳифада)

"НОМИНГИЗГА ДОҒ
ТУШМАСИН"

→ 4

"ТУРОНБАНК":
ЧАКАНА БИЗНЕС –
МУВАФФАҚИЯТЛАРИМИЗ
КАЛИТИ

→ 6

БАНК МИЖОЗЛАРНИНГ
КРЕДИТ ҚАРЗЛАРИНИ КЕЧИБ
ЮБОРДИ

→ 8

ФИЛИАЛЛАР ХОДИМЛАРИ САЙЁР СЕМИНАРДА

“Ўзсаноатқурилишбанк” АТБ филиалларидаги Ажратилган кредитларни мониторинг қилиш бўлимлари ходимлари учун “Банкларда мониторинг ва муаммоли активлар билан ишлаш самарадорлигини ошириш масалалари” мавзусида сайёр семинар-тренинг ташкил этилди.

Семинарда профессионал тренерлар ҳамда Кредитлар мониторинги ва муаммоли активлар билан ишлаш департаментининг раҳбар ва ходимлари томонидан тингловчилар учун кредитлар мониторинги ва муаммоли активлар билан ишлаш мавзуларида тренинг машғулоти ташкил этилди.

Шунингдек, фаол ва ўрнатилган кўрсатиб келаётган ходимлар Банк Бошқаруvinинг ташаккурномаси ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Малика ПУЛАТОВА

ЖАРАЁН

ГЕРМАНИЯ ТАЖРИБАСИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Ўз тажрибаларини ўзбекистонлик банкирлар билан ўртоқлашиш мақсадида Германиянинг Халқаро ҳамкорлик бўйича молиявий гуруҳ жамғарма кассалар фонди (Finanzgruppe Sparkassenstiftung fur international Kooperation) мутахассиси Матиас Ванглер Халқ банки ходимлари учун семинар-тренинг ташкил этди.

“Жамғарма ўйини” номли семинардан кўзланган асосий мақсад – молиявий хизматлар кўрсатишни тақлиф этиш орқали аграр секторни мустаҳкамлаш ва қишлоқ ҳудудларини ривожлантиришда хорижий тажрибани амалиётга татбиқ этиш афзалликларини ўрганиш бўлди.

Кўтаринки руҳ ва инновацион ёндашув асосида бўлиб ўтган семинарда Халқ банкнинг ҳудудлардаги энг фаол 40 нафар ёш ходимлари иштирок этди. Улар гуруҳларга бўлинган ҳолда, мижозларга сифатли хизмат кўрсатиш борасида рақобатлашишди.

– Семинарда мижозларга сифатли банк хизмат турларини тақлиф этиш ва янги молиявий хизматлар кўрсатиш орқали аграр секторни мустаҳкамлаш каби масалалар ўртага

ташланиб, банк ходимларига оила бюджетини қандай бошқариш ва тақсимлаш хусусида тавсиялар берилди. Масалан, Германияда янги туғилган чақалоққа жамғарма дафтарчаси очилади ва у болалигидан пул жамғарма қилишни ўрганади. Ўйлайманки, ҳар бир мамлакатнинг ёшлари бу масалаларни пухта билмоғи керак, – дейди германиялик мутахассис Матиас Ванглер.

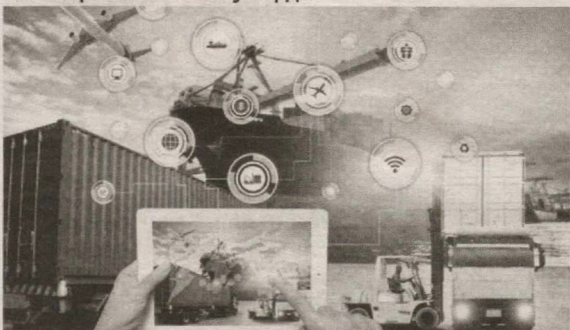
Мазкур семинар орқали иштирокчилар дунёда жамғарма бўйича биринчи ўринда турувчи Германия тажрибасини ўрганишди. Ўзини қизиқтирган саволларига жавоб олиб, керакли билимларга эга бўлишди.

Зеро, бундай самарали семинар келгусида Халқ банки учун ҳам янги лойиҳалар эшигини очса ажаб эмас.

Банк Ахборот хизмати

MYTRANSPORT.UZ ДАН КЕНГ ИМКОНИЯТЛАР

Ўзбекистон Республикаси Товар хом ашё биржаси АЖ Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги билан биргаликда тест режимида mytransport.uz янги логистика порталини ишга туширди.

Электрон портал Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6 мартдаги “Юк ва йўловчи ташуш тизими тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4230 сонли қарорига мувофиқ ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 30 октябрдаги “Товар бозорларида савдони янада эркинлаштириш ва рақобатни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5564 сонли фармонини ижро этиш доирасида автотранспортда юк ташуш соҳасида шаффофликни таъминлаш ва ташувчилар учун қулай

шарт-шароитларни яратиш мақсадида ишлаб чиқилди.

Биржанинг янги логистика портали Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги томонидан автотранспортда юкларни ташуш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган ташувчиларнинг ягона ахборот ресурси бўлиб, унда буюртмачилар ва йўл транспорти ташкилотлари ўртасида тузилган шартномалар қайд этилади ҳамда транспорт логистика хизматларини кўрсатиш бўйича электрон интерактив савдоларни ўтказиш учун маълумотлар электрон шаклда жамланади.

Веб-сайтдан фойдаланиш учун буюртмачи mytransport.uz порталининг шахсий кабинетига ўз аккаунтини очади ҳамда ўзининг буюртмасини электрон шаклда расмийлаштириш учун юк ва уни ташуш шартлари тўғрисидаги маълумотларни киритади. Ўз навбатида, электрон тизим буюртмани қабул қилиб олади ва шартнома тузиш учун лицензияланган ташувчиларга ўз таклифини юборади.

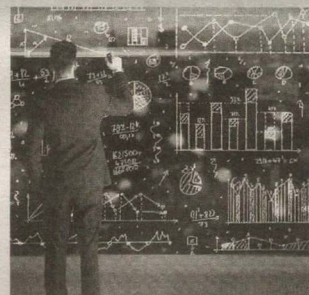
Порталда буюртма бажарувчиси, яъни юк ташувчиларни излаш жараёнида, буюртмачи онлайн тарзда мижозлар билан интерактив музокараларни олиб бориши ҳамда юк ташувчилардан тижорат таклифларини олишлари мумкин. Юкни етказиб бериш таклифи киритилиши билан ҳамда юк ташуш бўйича транспорт компанияси танланганидан сўнг электрон тизимда юк ташувчилар томонидан тасдиқланган лот шаклланади.

Транспорт хизматлари фойдаланувчилари учун қулайликлар яратиш мақсадида яқин кунларда порталда GPS қўшимча қидирув функцияси жорий этилиши режалаштирилмоқда.

finance.uz

БИРЖА САВДОЛАРИ АВЖИДА

Жорий йилнинг 5-11 август кунлари Ўзбекистон Республикаси товар хом ашё биржасида 795,4 млрд. сўмлик битимлар тузилди. Шундан кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари иштирокида тузилган битимларнинг умумий ҳажми 391,5 млрд. сўмни ташкил этди.

Шу жумладан, биржа савдоларининг ҳажми 618,0 млрд. сўмдан 681,5 млрд. сўмга ёки аввалги ҳафтадаги натижага нисбатан 10,3 фоизга юқори бўлди. Валюта савдо майдончаси орқали сотилган товарларнинг қиймати аввалги ҳафтага нисбатан бир неча маротабага ўсиб, 6,0 млн. АҚШ долларни ташкил этди. Экспортнинг таркибида пахта толеси 52%, полиэтиленнинг турли маркалари 33%, пиролиз газолини 12%, саноат мойлари 3% ни эгаллашди.

Кўргазма-ярмарка савдоларининг ҳафталик ҳажми 29,6 млрд. сўмни ташкил этди. Кичик бизнес субъектлари томонидан амалга оширилган харидлар 5,7 млрд. сўмни ёки тузилган битимларнинг 19,2% ни эгаллади.

Ўтган ҳафтада давлат харидлари бўйича xarid.uz махсус ахборот порталида тузилган битимларнинг ҳажми 81,8 млрд. сўмни ташкил этди. Бюджет ва корпоратив буюртмачиларнинг пул маблағи тежалиши 16,7 млрд. сўмга етди.

Қўриб чиқилаётган давр мобайнида онлайн аукцион орқали 716 та автомобиль рақамлари сотилди. Мазкур давлат рақам белгиларининг умумий суммаси 2,5 млрд. сўмни ташкил қилди. Рақобатли савдолар натижасида битимларнинг 17,5% биринчи тоифадаги авторақамларга, 50,8% иккинчи ва 31,7% учинчи тоифа авторақамларга тегишлидир.

Бу ҳақда “ЎЗРТХБ” АЖ Матбуот хизмати маълум қилган.

МУРОЖААТЛАР ЖОЙИДА ҲАЛ ЭТИЛМОҚДА

Маълумки, акциядорлик тижорат Халқ банки раҳбарияти иштирокида ҳудудларда аҳоли ҳамда тадбиркорлик субъектлари билан сайёр учрашувлар ташкил этилмоқда.

Ушбу сайёр қабулларнинг навбатдагиси Андижон вилоятининг Куйганёр шаҳарчаси ҳамда Қўрғонтепа туманида бўлиб ўтди. Унда ҳудуд аҳолиси ва тадбиркорларнинг бир қатор муаммолари масалалари, таклиф ва мулоҳазалари тингланди ҳамда фуқароларнинг мурожаатлари ижобий ҳал қилинди.

Жумладан, Куйганёр шаҳарчасидаги "Шоҳрух-А" масъулияти чекланган жамиятига тўйхона учун керакли жиҳозлар сотиб олишга, "Шоҳрухмирзо" фармкорхонасига айланма маблағни тўлдириш учун 300 млн. сўм кредит ажратиладиган бўлди. Шунингдек, "Олтинқўл насли парранда" масъулияти чекланган жамиятига ҳужжатлари тақдим этилганидан сўнг парранда сотиб олиш учун имтиёзли ресурс ҳисобидан 1,25 млрд. сўм кредит ажратиш белгиланди.

Бундан ташқари, фуқаро Мўминжон Ҳусанов, Муроджон

Мирзаев микроқарз, Гулнора Шокировага эса истеъмол кредити хусусидаги мурожаатлари ўз ечимини топди.

Қўрғонтепа туманидаги сайёр қабул давомида эса "Расул" дорихонасига нақд пул инкассация орқали ташилишига рухсат берилди. Шунингдек, якка тартибдаги тадбиркорлардан Саидислом Расуловга ишлаб чиқариш ва айланма маблағларни тўлдириш учун, Муҳаббатхон Толибжоновга пайпоқ тўқув дастгоҳи сотиб олишга, Музаффар Матёкубовга трикотаж тикув дастгоҳлари сотиб олиш учун сўраган кредит масалалари ижобий ҳал этилиши қайд этилди. Қолаверса, кейинги пайтда аҳолида Халқ банкнинг автокредитларига бўлган қизиқиши ошиб бормоқда. Сайёр қабулларда мазкур масала бўйича ҳам мурожаатлар тушган бўлиб, уларнинг барчаси жойида ҳал этилди.

Айни пайтда Халқ банкнинг Андижон вилоятидаги филиаллари томонидан ушбу сайёр қабуллар давомида тушган мурожаатлар ечими бўйича ишлар олиб борилаётган.

Сарвар ОЧИЛОВ

МИЖОЗЛАР БИЛАН ОЧИҚ МУЛОҚОТ

(Бошланиши 1-саҳифада)

Банк мутасаддилари томонидан тадбиркорларни қийнаётган муаммоларнинг кўпчилиги сайёр қабулнинг ўзида ҳал қилинди. Айрим масалалар юзасидан банк Бошқаруви раиси Коммуна Ирисбекова банк мутахассисларига керакли кўрсатма ва топшириқлар берди.

Тадбир давомида банк фаолият доирасини кенгайтириш ва миқдорлар сонини кўпайтириш

мақсадида банк томонидан ишлаб чиқилаётган янги хизмат турлари ҳақида ҳам сўз юритилди.

Бир сўз билан айтганда мазкур очик мулоқот банкнинг мамлакатимиз молиявий бозорида ўз мавқеини мустаҳкамлаш, миқдорлар ишончини оқлаш ҳамда уларнинг муаммоларини биргаликда ҳал этишда доим кўмакчи эканини исботлади.

Умида ХУДОЙБЕРГАНОВА

Жорий йил – "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да тадбиркорларни рози қилиш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлашнинг замон талабларига жавоб берадиган механизмларини яратишга қаратилган ислохотлар тадбиркорлик субъектларининг банкларга бўлган ишончини янада мустаҳкамлашга хизмат қилиш баробарида улардаги ташаббускорликнинг орттиришга ундайди.

Мамлакатимиз банк тизимида олиб борилаётган ислохотлар иқтисодийни барқарорлаштириш ҳамда аҳоли турмуш тарзини юксалтиришда алоҳида аҳамият касб этмоқда. Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг банклар иш услубини тубдан ўзгартириши, тадбиркорларни уларнинг бутун фаолияти давомида қўллаб-қувватлаш, ўз миқдорлари билан ҳақиқий маънода бизнес-ҳамкор сифатида ишлаш бора-бора билдирган таклиф-

"ТРАСТБАНК": КИЧИК БИЗНЕСГА КЎМАК – ЭРТАНГИ КУН САМАРАСИ

лари "Трастбанк" хусусий акциядорлик банки иш фаолиятида ҳам дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда.

Жорий йилнинг 9-10 август кунлари "Трастбанк" хусусий акциядорлик банки Амалиёт бошқармаси, "Дархон", "Тошкент" ва Яккасарой филиаллари бошқарувчилари ва уларнинг ўринбосарлари томонидан кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш мақсадида Тошкент шаҳрининг Шайхонтоҳур, Мирзо Улуғбек, Чилонзор ва Яккасарой туманларида фаолият олиб бораётган тадбиркорлик субъектлари вакиллари билан учрашувлар ташкил этилди.

Интерактив тарзда ташкил этилган мулоқотда, аввало, "Трастбанк" хусусий акциядорлик банки томонидан кредит сиёса-

тида иқтисодийнинг экспортга йўналтирилган янги сегментлари ривожланиши, маҳаллий хомашё ресурсларини қайта ишлашни изчил давом эттириш, экспортга мўлжалланган маҳсулот номенклатурасини кенгайтиришни кўзда тутувчи лойиҳаларни молиялаштиришга фаолиятнинг устувор йўналиши сифатида эътибор қаратилаётганига алоҳида тўхталиб ўтилди.

– Бизнинг корхона доридармон воситалари импорти билан шуғулланади, – дейди "AERO FARM" масъулияти чекланган жамияти директори Дилбар Нурмуродова. – Асосан, ривожланган мамлакатлардан доридармон воситаларини олиб келиб, Ўзбекистонда улгуржи сотувни йўлга қўйганмиз. Корхонамиз "Трастбанк" хусусий акциядорлик банки "Дархон" филиалининг кўп йиллик миқдори ҳисобланиб, бир неча маротаба банкнинг кредит ресурсларидан фойдаланган ҳолда уни мақсадли сарфлаган. Хусусан, бугунги ташкил этилган учрашувга келадиган бўлсак, банк раҳбарияти миқдорларга таклиф қилинаётган экспорт операциялари, янги банк хизмат турлари ва маҳсулотлари тўғрисида батафсил маълумотлар беришди. Албатта, тадбиркорлар учун банк

хизмат турларининг тобора кенгайиб бораётгани ва яратилаётган қулайликлар бизни қувонтиради. Бунинг учун давлатимиз раҳбари, қолаверса, "Трастбанк" раҳбариятига ҳам ўзининг миннатдорчилигини билдираман. Биз тадбиркорларнинг давлат томонидан қўллаб-қувватланиши албатта келажакда ўз самарасини бериб, юртимиз ривожига катта ҳисса қўшади деган ниятдаман.

– Мен яқинда рассомчилик ва дизайн институтини битирдим ҳамда ёш тадбиркор сифатида ўз фаолиятини бошлаш ниятиман, – дейди банк миқдори Нигора Абдуманнопова. – "Трастбанк"нинг Амалиёт бошқармаси раҳбарияти билан бугун ташкил этилган учрашув давомида ёш тадбиркорларга ҳам зару-

рий маслаҳатлар берилди. Албатта, мен ўз маблағим ва банк томонидан ажратилган кредит ҳисобидан ўзининг шахсий дизайн студиясини ташкил этиб, яна қўшимча равишда 4 та тикувчи-бичувчи ёшларни ишга жалб қилишим мумкин экан. Бугунги учрашувда биз каби ёш тадбиркорларга кўрсатилаётган эътибордан мамнунман.

"Трастбанк" раҳбарияти ва тадбиркорлар ўртасида амалий натижалари билан аҳамиятли бўлган учрашувлар жараёни тадбиркорлик субъектлари учун юзага келган муаммоларни тезроқ ҳал этиш имконини бериб, учрашув давомида банк миқдорлари ҳамда тадбиркорлар ўзларининг кўплаб мурожаатларига қониқарли жавоб олдилар.

Сабоҳат ҲАЙИТҚОРИЕВА

ҲАМ АРЗОН, ҲАМ ДАРОМАДЛИ РЕКЛАМА

“Трастбанк” хусусий акциядорлик банкнинг Амалиёт бошқармаси айтишида минглаб юридик ва жисмоний шахсларга турли банк хизматларини кўрсатиб, аҳоли розилигини олишга ҳаракат қилмоқда.

Шу кунларда мазкур Амалиёт бошқармаси янги хизмат турини амалиётга жорий этди. Яъни, банк кассалари орқали автомобиль ойналарини қорайтириш учун рухсат олиш мақсадида тўловларни амалга ошириш имконияти яратилди. Айтиши кунда “Траст банк”нинг пойтахтимишдаги Амалиёт бошқармаси, “Тошкент”, “Дархон” ва Яккасарой филиалларида ана шундай хизматлар кўрсатилиб, ҳар бир филиал биносининг ўзида Ички ишлар ходимлари томонидан рухсатномалар берилмоқда.

Юртбошимизнинг “Банк хизматлари оммабоплигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қароридан банк хизматларини ривожлантириш, айтишса, ҳудудларда чакана хизматлар фаолиятини кенгайтириш хусусида алоҳида тўхталиб, тижорат банкларида бир қатор муҳим вазифалар юклатилган эди. Бу борада “Трастбанк” тизимида ҳам эътирофга молик ишлар қилинаётгани, бу ўз навбатида, мижозлар сонининг орттишига туртки бермоқда.

Жумладан, “Трастбанк”нинг Амалиёт бошқармаси йил бошида 2500 та юридик шахс ва 100 мингдан ошди жисмоний шахсга хиз-

мат кўрсатган бўлса, 6 ойлик якунлар бўйича ушбу рақамлар 2700 ва 1 110 000 га ўсди. Бундай юқори натижанинг сири нимада экан?

Бу ҳақда “Трастбанк”нинг Амалиёт бошқармаси бошлиғи Баҳром Ақромов шундай дейди:

– Ҳар қандай банк фаолиятини қанча реклама қилмасин, унинг хизматлари талаб даражасида бўлмаса, албатта унинг фаолиятида ўсиш кузатилмайди. Қачонки банк ўз хизматлари билан мижозлар кўнглидан жой олсагина, шунинг ўзи реклама бўлиб хизмат қилади. Яъни бир мижозга кўрсатилган сифатли хизмат унинг ортидан ўнлаб мижозлар келишига сабаб бўлиши мумкин. Бу оддий, ҳам арзон, ҳам даромадли реклама ҳисобланади. Албатта, бу сиз ўз вазифангизни аъло даражада бажарганингиз эвазига. Шу боис, бошқармаимизнинг ҳар бир ходими халқимиз розилиги учун астойдил меҳнат қилишга ҳаракат қилмоқда. Шукрки, интилишларимиз ўз самарасини берапти.

Жумладан, биргина персонал менежер хизматини жорий этганимиз қисқа фурсатда ўзининг ижобий натижаларини кўрсатди. Барча ходимлар персонал мене-

жер атрофида бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилишга ўрганди. Натижада аксар мижозларимиз банк хизматларидан масофадан туриб фойдаланишмоқда. Уларнинг банкка оид юмушлари эса универсал менежерлар томонидан бажарилмоқда. Бу мижознинг вақти ва харажати тежалишига имкон бераётир.

Бундай янгиликларни амалиётга киритишдан бир дам тўхтаганимиз йўқ. Бугун бор эътиборимизни мижозлар қизиқишига қаратяпмиз. Яъни, улар банкимиздан нималар хошлашмоқда, қандай қулай хизматларни жорий этишимизни исташади? Мана шу масала биз учун долзарб бўлиб турибди. Шу боис, доим уларнинг таклиф ва мулоза-

лари ҳамда халқро тажрибалар асосида қулай хизматларни жорий этишга интиляпмиз. Имкон борича улар учун қўйилмаган янгиликлар қилишга, улардан бир қадам олдинда юришга ҳаракат қияпмиз. Агар ишимизни шу йўсинда олиб бормасак, бугунги шиддатли банклараро рақобатда ортда қолиш ҳеч гап эмас. Чунки кундан-кун банк хизматлари кўлами ортиб, янгидан-янги имкониятлар пайдо бўлиб бораётган бир вақтда мижозларда танлаш имконияти ҳам кенгайиб бормоқда.

Албатта, мижозларга сифатли хизмат кўрсатишда банк ходимининг малакаси, билими муҳим роль ўйнайди. Шундай экан, банкимиз томонидан доимий равишда ходимлар малакасини ошириш мақсадида турли ўқув-семинарлари ташкил этиб келинмоқда. Бу эса ходимларимизни ҳар томонлама етук бўлишида асқатмоқда.

Мухтасар айтганда, “Трастбанк”нинг аҳил жамоаси доимо изланишда, аҳоли ва тадбиркорларимизга янги банк хизматларини жорий этиш, экспорт имкониятларини кенгайтириш, хусусий тадбиркорлик субъектлари лойиҳаларини молиялаштириш ва аҳолини тадбиркорликка фаол жалб қилишни устувор вазифа этиб белгилаб олган.

ФЕЛБЕТОН

“НОМИНГИЗГА ДОҒ ТУШМАСИН”

Шу кунларда кўпчилик коммунал тўловларни тўлаш учун турли тўлов воситаларидан фойдаланмоқда. Кимдир мобил иловалар орқали, яна кимдир банк кассаларига мурожаат қилган.

Бу мақсадда “Даврбанк”нинг Олмazor филиалига кирган киши хафсаласи пир бўлиши тайин. Чунки у ерда коммунал тўловларни тўлаш учун сизда тайёр квитанция бўлиши керак. Яъни, тайёр ҳисоб-китоб қилиб ёзилган. Шуниси қизиқки, филиалда барча банклардаги каби касса ёнига коммунал тўловлар нархи ёпиштирилган ёзув ҳам йўқ. Кассир йигит эса уларнинг нархидан мутлақо беҳабар. Шу боис, филиалга кирган киши иши битмай фиғони фалакка чиқиб қайтади.

Худди шундай “Asia Alliance Bank” Олмazor филиали ҳам хизмат кўрсатишда “Даврбанк”дан қолишмайди. Фақат бу ерда ишингиз битади-ю, лекин яхшигина вақтингиз кетади. Чунки кассир қизнинг қўли пул санашу уларни ҳисоб-китоб қилишдан бўшамайди. Шунинг учун беш-олтита квитанция тўлдириб, барча тўловларни ҳисоб-китоб қилгунча ҳам ёзишни ҳам математик ҳисоб-китобни ўрганасиз. Айниқса, ёши катта онахонларнинг қоғоз тўлдиришини кўриб мактаб

даври эсига тушган бўлса, не ажаб. Чунки нафақадаги киши кўлига ручка ушлармиди?!

Шуниси эътиборлики, квитанцияга тўлов олувчининг ва фуқаронинг шахсий ҳисобрақами каби ўнга яқин рақамларни кўчиришга тўғри келади. Уларнинг биттарақамининг тўғри кўчирсангиз пулингиз ҳисобрақамингизга тушмайди. Энди ёши ўтган киши ҳаммасини тўғри ёзади, деб ким кафолат бера олади. Бир хато иккинчисини юзага келтирмайдими?!

Қизиқ, бу каби квитанция тўлдириш, қоғозбозлик қачон электроникага ўрнини бўшатаркин?! Аҳоли қачонгача қоғоз кўтариб юради? Наҳотки унинг ишончли муқобил варианты топилмаса?!

Тўғри, бугун деярли барча банкларнинг мобил иловалари орқали коммунал тўловларни тўлаш имкониятининг яратилгани бунинг бир ечими бўлиши мумкин. Аммо ёши катта онахону отахонлар ундан фойдаланишни билмагани учун айбдорми?! Банк филиалларига қатнаб,

қоғоз тўлдириб ўтириши яхшимикан, деб ўйлаб қолсан, киши?! Бугун кимнингдир наздида майда гапдек бўлиши мумкин. Бироқ банклар томонидан шундай улкан ўзгаришлар қилинаётган бир пайтда оддий дилхиралик ҳам катта муаммодек туюларкан. Айниқса, сарсон-саргардон бўлиб, вақтингиз кетганида.

– Банклар хизматидан тез-тез фойдаланаман, – дейди Охунжон Хушвақтов. – Кейинги пайтда уларнинг хизматлари анча ижобий томонга ўзгарди. Кўплаб янгиликлар қилаётганини ҳам таъкидлаш ўринли. Лекин ҳануз айрим филиаллардаги хизмат кишини ранжити. Яқинда 500 евро купюрасини миллий сўмга алмаштириш учун бир нечта банк филиалларида сарсон бўлдим. Уларнинг аксари бу купюрани олишни рад этишди. Жавоблари мени ҳайратга солди. “Бу купюрани олишга рухсат йўқ. Лекин уни ҳақиқийлигини текшириб бериш учун ўн кундан уч ойгача кутишингиз керак”, дейишди. Шукрки, “Ипак йўли” банки мушкулларни осон қилди. Улар купюрани текшириб ҳам ўтирмай алмаштириб беришди. Буни қаранг, ҳамма банкда ҳар хил хизмат, тартиб-қоида.

Айни пайтда банк хизматлари қанчалик ривожланаётган бўлмасин, гуруч курмасиз бўлмаганидек, ҳануз банк филиалларида хизмат кўрсатишда турли камчиликлар учраб турибди. Бу эса банклар номига доғ бўлиб тушаётганини унутмаслик керак.

UZAUTO MOTORS VA INFINBANKDAN АКЦИЯ

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 28 йиллиги арафасида UZAUTO MOTORS компанияси “InfinitiBANK” ХАТБ билан ҳамкорликда фойдали шартларга эга бўлган автокредитлаш акциясини бошламоқда.

2019 йилнинг 12 августидан 1 сентябрга қадар сиз “InfinitiBANK” дан автомобиль харид қилиш учун кредит олишингиз мумкин. Кредит 3 йил муддатга йиллик 16 фоиздан бошлаб 25% дастлабки тўлов билан тақдим этилади. Акцияда UZAUTO MOTORS компаниясининг биринчи позициядаги ва газ балон ускунаси ўрнатилган LACETTI, MALIBU ва TRACKER автомобиллари иштирок этади.

Кредитлар жисмоний ва юридик шахсларга ЎЗР миллий валютасида фақат қуйидаги шартларда янги автомобиллар харид қилиш учун ажратилади: MALIBU ва LACETTI автомобиллари учун йиллик устама 18%, TRACKER автомобиллари учун йиллик устама 16%. Бу ҳақда банк сайтида малум қилинган

БАНК ТАҲЛИЛЧИСИ:

КОРХОНАЛАРДА КРЕДИТ ОПЕРАЦИЯЛАРИ

ҲИСОБИ МУАММОЛАРИ, ҲИСОБ СИЁСАТИНИ БАҲОЛАШ МАСАЛАЛАРИ

(Бошланиши ўтган 30-сонда)

Корхонанинг кредит операциялари. Корхона кредит олган банкда у учун банк:

- мuddатли ссуда ҳисобрақами,
- “Шартлари қайта қўрилган кредитлар” ҳисобрақами,
- “Суд муҳокамасидаги кредитлар”,
- мuddатли фоиз қарзини акс эттирувчи 16309-ҳисобрақами,
- мuddатли ўтган фоизлар учун 16377-ҳисобрақам

– 95413-“Ҳисобдан чиқарилган кредитлар ва лизинглар” банкнинг кўзда тутилмаган вазиятлар ҳисобрақами

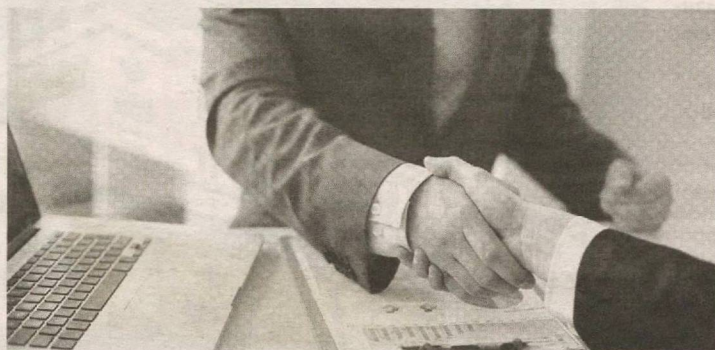
– 91501-“Берилган кредитлар ва лизинглар бўйича ҳисобланган фоизлар” банкнинг кўзда тутилмаган вазиятлар ва бошқа ҳисобрақамлари очилади. Лекин шуни ҳам таъкидлаш лозимки, ссуда ҳисобрақамидан ташқари барча кредитга оид ҳисобрақамлар банкнинг ички кредит ва ҳисоб сиёсати талабига ҳамда электрон ахборот базасини ташкил этиш талабларидан келиб чиқиб очилади.

Корхона бухгалтерияси ёки масъул шахс кредит берган банкда корхона номига қандай баланс ва балансдан ташқари ҳисобрақамлар очилишини билиб қўйса, мақсадга мувофиқ бўлади. Масъул ходим бу ҳисобрақамлардан кўчирмалар олиб туриши (ҳисобрақамда ҳар бир ўзгариш бўлганда), уларни корхонадаги бухгалтерия ҳисобрақам маълумотлари билан солиштириб бориши лозим. Фарқ чиққанда банк билан бирга уларни кўриб чиқиши ва сабабларини аниқлаши, корхона олган кредит ва фоизларга оид корхона ва банкдаги маълумотларни бир хиллаштириши шарт.

Агар корхонада хато бўлган бўлса, тузатиш (сторно) ўтказмалари билан тузатилади, борди-ю, банкда хатolik юз берган бўлса тузатилганлиги тўғрисида банкдан бу ҳақда ёзма ахборот олиш лозим. Чунки кредит қолдиқларининг нотўғри акс эттирилиши, фоизларнинг нотўғри ҳисобланиши оқибатида корхона манфаатларига зарар етиши мумкин. Агар корхонада “Банк-мижоз” ёки бошқа замонавий электрон тизими ўрнатилган бўлса ва у корхона электрон ахборот базаси (“1-С”, “1U бухгалтерия. Мини ва бошқалар”) билан боғланса яна ҳам яхши.

Шуни ҳам таъкидлаш жоизки, корхонанинг иқтисодий хизмат (бухгалтерия, молия, ички аудит, стратегик режалаштириш, юридик хизмат) ходимлари ёки тегишли масъул мутахассислари банкдаги кредитлаш процедурасини яхши билишлари молиявий ишларни режалаштиришда анча асқотади. Масалан, корхонанинг кредити ва фоизининг банк балансидан чиқарилиши қарздорни кредит ва фоизларни тўлаш мажбуриятидан халос қилмайди, балки, оширилган фоиз ёки жарима тўлаш хавфини оширади.

Тўланиши лозим бўлган ва тўланган фоизлар ҳисоби. Маълумки, олинган кредитлар учун фоиз ҳисобланади. Ҳисобланиб, тўланиши лозим бўлган фоизлар 6920-“Ҳисобланган фоизлар” ҳисобрақамининг кредитида акс эттирилади.

Шунингдек, 6920-“Ҳисобланган фоизлар” ҳисобрақамининг номини тушунарли қилиб “Тўланиши лозим бўлган фоизлар” деб номлашни таклиф қилган бўлар эдик. Чунки корхоналар бир неча йил давомида кредит фоизини тўлаб келиши, лекин “фоизли харажатлар” моддасида кўрсатмаслиги ёки нотўғри кўрсатиш ҳоллари кўп учрайди.

Корхона олган кредитларига ҳисобланган фоизлар бухгалтерия ҳисоби ҳисобрақамларида қуйидагича акс эттирилади:

Дт: 9430-“Бошқа операция харажатлар” ҳисобрақами, агар корхона жорий харажатлари, масалан иш ҳақи учун олган кредитига фоиз ҳисобланганда;

Дт: 0810-“Тугалланмаган қурилиш” ҳисобрақами, Тагар қурилиш мақсадларига олган кредит олган бўлса;

Кт: 6920-“Ҳисобланган фоизлар”. Кредит шартномаси, тегишли бўлинманинг ҳисоб-киتابи ҳамда банкда корхона номига очилган “Кредитлар бўйича олиш учун ҳисобланган фоизлар” ҳисобрақамидан кўчирма асос бўлади.

Фоиз тўланганда эса пул маблағлари ҳисобрақам дебетланади, 6920-“Ҳисобланган фоизлар” ҳисобрақами кредитланади, бундай ўтказмага тўлов топшириқномаси, кредит шартномаси, банкдаги ҳисобрақамлардан олинган кўчирма асос бўлиб хизмат қилади.

Бироқ, банк билан параллел равишда корхонада ҳам фоизларнинг тўғри ҳисобланиши текшириб борилиши лозим.

Бухгалтерия ҳисобининг 5-сон “Асосий воситалар” миллий стандартининг 11-бандига (Рўйхат: 2004 йил 20 январ, 1299-сон) кўра кредит ҳисобидан сотиб олинган асосий воситалар бошланғич қийматда кўчирим қилиниб, кредит фоизи унинг бошланғич қийматига киритилмайди. Ушбу стандартнинг 12-бандида агар кредит қурилиш учун олинган бўлса ҳисобланган фоизлар барпо этилган асосий воситаларнинг бошланғич қийматига киритилиши кўрсатилган.

Муддати ўтган кредитлар масаласи. Қарздорларнинг ўз вақтида қайтармаган кредитлари банкда “Муддати ўтган кредитлар” ҳисобрақамига ўтказилади. Корхонада эса бундай ҳисобрақам кўзда тутилмаган.

Узоқ мuddатли кредитларнинг мuddати келган қисми 6950-“Узоқ мuddатли мажбуриятлар – жорий қисми” ҳисобрақамидан ҳисобга олинади.

Ушбу ҳисобрақамнинг номи Европа тилларидан тўғридан-тўғри таржима қилинган бўлиб, уни “Узоқ мuddатли мажбуриятларнинг мuddати келган қисми” деб ўзгартирилса ўзбек тилида тушунарли ифодаланган бўлар эди. Узоқ мuddатли мажбуриятларнинг мuddати келган қисмининг аналитик ҳисоби йўриқномадагидек, узоқ мuddатли мажбуриятларнинг турлари, қайтарилиш мuddатлари бўйича эмас, балки ҳар бир шартнома бўйича алоҳида юритилади деб кўрсатилса мақсадга мувофиқ бўлар эди деб ҳисоблаймиз.

Корхоналарга берилган узоқ мuddатли кредитларнинг мuddати келган қисмини алоҳида ҳисобрақамда акс эттириш балки тўғридир, бироқ у кредит бўйича мажбуриятнинг реал ҳолатини акс эттирмайди. Унда узоқ мuddатли кредитларнинг мuddати ўтган қисми ҳам акс эттирилиши мумкин, қисқа ва узоқ мuddатли кредитнинг мuddати ўтган қисми “кўринмайди”.

Маълумки, ҳозирги вақтда бозор муносабатлари ва инфратузилмаси жадал ривожланиб бормоқда. Шу муносабат билан ҳисобрақамлар режасига “Суд муҳокамасидаги активлар” ҳамда “Муддати ўтган кредит қарзлар, кредит ва қарзлар” ҳисобрақамлари киритилиши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз. Чунки, корхонанинг мажбурияти ўз вақтида бажарилмаётганлигидан мулк эгалари хабардор бўлиши молиявий ҳолатни яхшилаш борасида ўз вақтида тегишли қарор қабул қилишга ёрдам беради.

Ўз вақтида қайтарилмаган кредит ҳисоби гаров мулкни топшириш ва кредитни тўлаган кафил олдидаги мажбуриятлар ҳисоби. Одатда даъволар шартнома шартларининг бажарилмаслиги оқибатида келиб чиқади.

1. Корхона кредит таъминоти учун ўз мулкни гаровга қўйган шахснинг мулкни банк-кредиторга топширгандан сўнг корхонанинг янги мажбурияти суммасига қуйидагича ўтказма (проводка) амалга оширилади:

Дт: Банк кредити ва фоизини ҳисобга олувчи (6810-, 6920-, 6950-, 7810-) ҳисобрақамлар

Кт: Корхона мажбуриятларини ҳисобга олувчи ҳисобрақамлар (масалан, турли кредиторлар олдидаги мажбуриятларни ҳисобга олувчи ҳисобрақамлар).

2. Агар корхона гаров шартномасига ёки суднинг қарорига мувофиқ, ўз кредити ва фоизи эвазига ўз мулкни банкка берса шундай ўтказма (проводка) ўтказилади:

Дт: Банк кредити ва фоизини ҳисобга олувчи (6810-, 6920-, 6950-,

7810-) ҳисобрақамлар

Кт: Корхона мулкни (активини) ҳисобга олувчи ҳисобрақам (гаровга қўйилган мулк ҳисобга олинган ҳисобрақам).

3. Агар корхона бошқа шахснинг олган кредити таъминоти учун гаровга қўйган мулкни гаров шартномасига ёки суднинг қарорига мувофиқ қайтарилмаган банк кредити ва фоизи эвазига банкка берса, фикримизча шундай ўтказма (проводка) ўтказилиши тўғри деб ҳисоблаймиз:

Дт: 4860 “Даъволар бўйича олинган счётлар”;

Кт: Корхона мулкни (активини) ҳисобга олувчи ҳисобрақам (гаровга қўйилган мулк ҳисобга олинган ҳисобрақам).

Даъво суммаси балансдан ташқари 007-“Тўлашга қобилиятсиз дебиторларнинг зарарга ўтказилиб ҳисобдан чиқарилган қарзи” ҳисобрақамига кирим қилиб қўйилади. Корхоналарнинг балансдан ташқари ҳисобрақамлари балансдаги ва балансдан ташқари ҳисобрақамлар билан ҳеч қандай корреспонденцияда бўлмайди.

Агар ушбу мулк суммасини ундириб олиш имконияти йўқлигини тасдиқловчи далиллар бўлса (мулк эгаларининг, масалан кенгашининг қарори билан), бу мулк қийматига захира яратилиб балансдан чиқарилиши қуйидаги ўтказмалар билан расмийлаштириши мумкин:

Ташкил қилинган резерв суммасига

Дт: 9430 - “Бошқа операция харажатлар”

Кт: 4910 - “Даргумон қарзлар бўйича резерв”

Резерв ҳисобидан балансдан чиқариладиган:

Дт: 4910 - “Даргумон қарзлар бўйича резерв”

Кт: 4860 - “Даъволар бўйича олинган счётлар”

Амалиётда бу операцияларга “қисқа” ўтказмалар ўтказиш ҳоллари учрайди, масалан:

Дт: 9430 - “Бошқа операция харажатлар”

Кт: 4860 - “Даъволар бўйича олинган счётлар”. Яъни захира ташкил этмасдан даъво суммаси тўғридан-тўғри харажатга олиб борилиб, балансдан чиқарилади.

Бундай операцияга янада “қисқа” ўтказмалар ўтказиш ҳам мумкин:

Дт: 9430 - “Бошқа операция харажатлар”

Кт: Корхона мулкни (активини) ҳисобга олувчи ҳисобрақам (гаровга қўйилган мулк ҳисобга олинган ҳисобрақам). Яъни “Даъволар бўйича олинган счётлар” ҳисобрақамидан акс эттирмасдан, захира ташкил этмасдан банкка берилган мулк суммаси тўғридан-тўғри харажатга олиб борилиб, балансдан чиқарилади.

Чунки Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 5 февралдаги 54-сон қарори билан тасдиқланган “Маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисида”ги Низомнинг 2.3.15.6-сонли бандига мувофиқ, тўланиши шубҳали қарзларга яратилган захиралар ҳамда 2.3.15.7-бандига мувофиқ ундириш нореал бўлган қарзларни ҳисобдан чиқаришдан қўрилган зарарлар бошқа операция харажатларига киради.

Нурали ХОЛМУРОДОВ,
Марказий банк кадрлар билан ишлаш департаменти ўқув бўлими бошлиғи

(Давоми бор)

“ТУРОНБАНК”:

ЧАКАНА БИЗНЕС – МУВАФФАҚИЯТЛАРИМИЗ КАЛИТИ

Мамлакатимиз молия-банк тизимида етакчи ўринларга эга бўлган “Туронбанк” АТБнинг бугунги кунда 20 та филиали, 39 та мини-банклари, 23 та валюта айирбошлаш шохобчалари, 38 та универсал кассалари, 14 та халқаро пул ўтказмалари шохобчалари ҳамда 26 та коммунал ва махсус кассалари орқали 23 мингдан зиёд юридик ҳамда 600 минг нафардан ортиқ жисмоний шахсларга кенг қўламли банк хизматларини кўрсатиб келмоқда.

Кейинги йилларда банкнинг “Замонавий менежмент” услубида ва аниқ белгиланган стратегия асосида иш юритаётгани унинг салмоқли ютуқларга эришишига асос бўлаётди.

Бугунги банклараро рақобат шароитида аҳолига замонавий банк хизматларини кўрсатиш тизимини жаҳон талаблари асосида шакллантириш, “Туронбанк” АТБнинг доимий эътиборидаги масаладир. Бу борада банк молия бозорининг энг жадал ривожланаётган сегменти, яъни чакана хизматлар сифати ва қўламлини ошириш мақсадида, мижозларга тезкор ва қўлай хизмат турларини таклиф этиб келмоқда.

Жумладан, банк томонидан ўз-ўзига хизмат кўрсатишни янада оммалаштириш мақсадида республиканинг барча ҳудудларида 24/7 тизимида фаолият юритувчи “Автоматлаштирил-

ган тўлов марказ”лари жорий этилди. Мазкур марказларда 60 та миллий валюта, 28 та миллий ва хорижий валютада хизмат кўрсатувчи банкоматлар ҳамда 240 та автоматлаштирилган ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи киосклар ўрнатилди. Улар орқали коммунал тўловлар, телефон алоқаси, уяли алоқа ва бошқа хизматлар учун ҳисоб-китоблар амалга оширилаётган бўлса, банкоматлар аҳолининг нақд пулга бўлган эҳтиёжини қондиришга хизмат қилмоқда.

Шунингдек, банк томонидан мини-банклар, жамғарма кассалар, савдо ва аҳолига пуллик хизмат кўрсатувчи ташкилотларга 7 мингга яқин тўлов терминаллари ҳамда 2700 дана “Нумо” миллий тўлов терминаллари ўрнатилди.

Айни кунда тижорат банклари томонидан турли карталарни амалиётга жо-

рий этиш ишлари жадал суръатларда ривожланиб бормоқда. “Туронбанк” АТБ нақд пулсиз ҳисоб-китобларни кенгайтириш ва пластик карточкалар эмиссиясини кўпайтириш борасида сезиларли ишларни амалга оширмоқда. Жумладан, жорий йилнинг 1 июль ҳолатига, банк томонидан 523 минг дона “UzCard” ва “Нумо” тўлов тизимлари пластик карточкалари ҳамда “Visa” ва “MasterCard” каби турли халқаро тўлов карталари муомалага чиқарилди.

Қайд этиш жоизки, “Туронбанк” АТБ томонидан халқаро банк карталарини кенг амалиётга жорий этишда халқаро тўлов компаниялари билан кенг ҳамкорлик йўлга қўйилган. Бу эса банк мижозларининг халқаро банк карталарининг имкониятлари, қўлайликлари ҳамда афзалликларига бўлган қизиқиши ортишига сабаб бўлмоқда.

Жумладан, жорий йилнинг ўтган олти ой давомида “Туронбанк” АТБ томонидан жами 13 314 дона халқаро пластик карточкалар эмиссия қилинди. Шундан 6495 дона VISA ва 6819 дона MasterCard халқаро пластик карточкалар эмиссия қилинган. Шунингдек, ўтган олти ой мобайнида жами 9,86 млн. АҚШ доллари миқдоридаги пул маблағлари конверсия орқали ҳамда 608 минг АҚШ доллар маблағлар тўғридан-тўғри хорижий валютадаги пластик карталарга кириш қилинган.

Бундан ташқари, “Туронбанк” АТБ томонидан MasterCard халқаро пластик карточкалари мижозларини қўллаб-қувватлаш ҳамда янги мижозлар жалб қилиш мақсадида уларни рағбатлантиришда ўзига хос акция дастури ўтказилди. Мазкур акция дастури натижаларига кўра совриндорларни тантанали равишда тақдирлаш маросими ўтказилди. Акция ғолибларига турли хилдаги

совғалар билан бир қаторда акциянинг мутлоқ ғолиби, Дониёр Гиясовга Нексия-3 русумидаги автомобиль совға сифатида тантанали топширилди.

Қолаверса, аҳоли даромадларини ошириш мақсадида банк томонидан миллий ва хорижий валютадаги қўллаб омонат турлари таклиф қилинмоқда. Бугунги кунда “Туронбанк” АТБнинг мижозларига ўзига хос афзаллик ва қўлайликларга эга бўлган, миллий валютадаги йиллик 21% гача бўлган шартларда: Мобил омонат, Онлайн омонат, Эксклюзив, Орзу онлайн, Хазина онлайн, Баҳор онлайн, Келажак, Имконият, Баҳор, Хазина, Орзу ҳамда Барака каби шу билан бир қаторда хорижий валютадаги йиллик 7% гача бўлган шартларда: Оптимал, Сармоя, Turon profit, Ҳамён ҳамда Мерос каби муддатли, жамғарма ва онлайн омонатлари банк мижозлари учун амал қилмоқда.

Шу билан бирга банкда аҳоли омонатлари дахлсизлигини таъминлаш мақсадида биометрик идентификациялаш тизими жорий этилган.

Юқорида таъкидланганидек, аҳолининг буш пул маблағларини банк кассаларига жалб қилиш ишлари ҳам жадаллаштирилди. Натижада жорий йилнинг олти ойи давомида аҳоли омонатлари қолдиғи 358,3 млрд. сўмни ташкил этиб, йил бошига нисбатан 98,5 млрд. сўмга ёки 38% га ўсган.

Шунингдек, “Туронбанк” АТБ томонидан мижозларга қўлайликлар яратиш учун яқиндан ҳамкорликни амалга ошириш мақсадида банк хизматларини автоматлаштириш ҳамда масофавий банк хизматлари қамровини кенгайтириш учун “Интернет-банкнинг”, “SMS-банкнинг” ҳамда “Мобил-банкнинг” тизимлари ҳам жорий этилган. Бундан ташқари, банкнинг “MyTuron” мобил иловаси мижозларга айни вақтда коммунал ва бюджет

тўловлари, онлайн тарзда пул маблағларини муддатли омонатларга ўтказиш билан бир қаторда онлайн конверсия амалиётларини бажариш каби хизматларни амалга ошириш имкониятини бермоқда. Жорий йил бошидан мазкур мобил илова орқали банк мижозларига 5,6 млн. АҚШ долларлик маблағлар конверсия қилинган, 1,5 млрд. сўм пул маблағлар эса миллий валютадаги омонатларга жойлаштирилган.

“Туронбанк” АТБ томонидан чакана хизматлар соҳасида масофадан хизмат кўрсатиш хизматлари алоҳида ўрин тутди. Бугунги кунда банк мижозлари томонидан смартфон ёки планшетлар ёрдамида ўзига қўлай вақтларда 24/7 режимида маблағларни бошқаришга талаб ортиб бормоқда. Бу эса мижозларга товарлар, ишлар-хизматлар учун тўловларни ўз вақтида амалга ошириш имконини бермоқда.

Чакана хизматлар тизимининг яна бир муҳим йўналиши, бу – халқаро пул ўтказмалари йўналиши ҳисобланади. Бугунги кунда, “Туронбанк” АТБ, “Western Union”, “MoneyGram”, “CONTACT”, “Золотая Корона” ҳамда “Юнистрим” халқаро пул ўтказмалари тизимлари орқали ўз мижозларига тезкор самарали хизматларни таклиф этмоқда. Қайд этиш лозимки, банк томонидан пул ўтказмаларни нақд ёки нақдсиз кўринишда, миллий ёки хорижий валютада ҳам жўнатиш хизматлари йўлга қўйилган.

Бугунги кунда “Туронбанк” АТБда 32 та халқаро пул ўтказмалари шохобчалари фаолият кўрсатиб келмоқда. Халқаро пул ўтказмалари шохобчалари орқали жорий йилнинг ўтган олти ой давомида жами 103,24 млн. АҚШ доллари миқдорида пул айланмаси амалга оширилди.

Қолаверса, аҳолига замонавий банк хизматларини тақдим этиш ва шохобчалар тармоғини кенгайтириш мақсадида ҳозирги кунда банкнинг Шаҳрисабз ва Андижон филиаллари қошида қўшимча биттадан халқаро пул ўтказмалари шохобчалари очиш ишлари олиб борилмоқда.

Қисқача қилиб айтганда, “Туронбанк” АТБ томонидан мижозлар эҳтиёжларини ўрганган ҳолда, уларга мос хизматлар қўламлини кенгайтириб боришда чакана хизматлар соҳаси ривожининг асосий мезонига айланган, десак, муболаға бўлмайди.

Банк ахборот хизмати
Хизматлар
литцензияланган

“HI-TECH BANK”: ЎЗБЕКИСТОНДА ИСЛОМИЙ ДАРЧА ЛОЙИХАСИ ИЖОДКОРИ

(Бошланиши 1-саҳифада)

Статистик маълумотларга кўра ҳозирги кунда исломий молиялаштириш методикасидан энг куп фойдаланган давлат бу Буюк Британия ҳисобланади.

Юртимиз шароитида ҳам бундай банк хизматларини яратиш кўплаб мижозларимиз томонидан илиқ кутиб олинса ажабмас. Шерикчилик лойиҳаси мижоз бизнесига аралашмаган ҳолда мақсадлилиқ, қайтаришлиқ, тўловлилиқ, даромадлиқ ва таъминланганлик таъмойилларига кўра молиявий маблағ ажратиш орқали ҳамкорлик қилишни назарда тутди.

Ҳозирги кунда исломий молиялаштиришда ҳам турли хил механизмлар ишлаб чиқилиб, мижозларга кенг қулайликлар яратилмоқда.

Ҳозирги кунгача замонавий исломий молия бўйича дарсликлар мавжуд эмас эди. Фақат “Исломий молия асослари” китобида Исломий молия тизимини 20 дан ортққ битимлари ва уларнинг иерархиясини кўришимиз мумкин.

Hi-Tech Bank томонидан тақдим қилинаётган Исломий молиялаштириш лойиҳасига кўра мижоз бизнес-режасига асосан лойиҳанинг 25 фоизидан кам бўлмаган миқдорини ўз ҳисобидан шакллантиради. Банк томонидан қолган 75 фоиз қопланади.

Молиялаштирилган лойиҳа қонун ҳужжатларида тақиқланган фаолият турлари, шунингдек, ислом динида ҳаром ҳисобланувчи алкоголь, тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотиш, қимор ўйинлари каби шайъий ҳаром ҳисобланган фаолият турларига сарфланмаслиги керак.

– Исломий молиялаштиришни содда кўринишда, мисол тариқасида баён этсангиз:

– Аввало, мижоз ўз бизнес-режаси асосида, масалан, 10,0 млн. сўм олиш учун банкка мурожаат қилади. Лойиҳада мижознинг улуши 25% дан кам бўлмаслигини инобатга олиб, икки томонлама тузилган

шартномага мувофиқ лойиҳа жами сўммасининг 2,5 млн. сўмини мижоз ўз маблағи ҳисобидан шакллантиради. Шунда лойиҳа қиймати 12,5 млн. сўмни ташкил этади. Томонларнинг улушлари 80/20 шаклида бўлади.

Банк ўз навбатида 10,0 млн. сўм миқдоридида лойиҳани молиялаштиради. Молиялаштириш манбаида банк ресурси 75 фоизни, мижоз ресурси 25 фоизни ташкил қилади. Бунга кўра томонларнинг даромадлари улуши 75/25 нисбатда мижоз фойдасига ўзгаради.

– Банк тадбиркорлик субъекти билан тузилган лойиҳага кўра, молиялаштирилган маблағлари ҳисобига қандай, қай йўсинда фойда кўради?

– Молиялаштириш юқорида таъкидлаганимиздек, банк ва мижоз ўртасидаги биргаликдаги ҳамкорлик бизнеси тамойиллари асосида амалга оширилиб, даромадни шерикчилик асосида кўшган ҳиссасига қараб, тегишли улушларда тақсимланади. Содда қилиб айтганда мижоз, яъни тадбиркор олиб бораётган фаолияти-

дан кўрган даромадни келишилган сўмда банк билан баҳам кўради. Яъни тадбиркор шартномага асосан ҳар ойда олган кредитига фоиз тўламасдан, бизнесидан кўрган фойдадан улуш тўлайди.

Молиялаштириш бўйича усталмалар мижоз томонидан тақдим қилинган лойиҳа рентабеллик даражасидан келиб чиқади. Бунда лойиҳанинг қўтилаётган рентабеллиги камида 20 фоизни ташкил этиши ва мижозни шу бизнесдаги тажрибаси 6 ойдан кам бўлмаслиги керак.

– Агар мижоз билан банк ўртасида тузилган шартнома шартлари бузилса, қандай чоралар кўрилади?

– Шерикчилик асосида молиялаштириш бўйича белгиланмаган мақсадларда фойдаланиш ҳолатлари аниқланса, банк мижоздан молиялаштириш маблағлари сўммаси муддатидан олдин қайтариб олишга ҳамда муддатидан аввал шартномани бекор қилиш ва дастлабки ундирувни депозитга қаратиб, ўрнатилган тартибда судга чиқаришга ҳақли.

– Агар мижоз томоннинг бизнеси касодга учраб, банкротлик эълон қилинганда, банк ўз улушини қай тарзда қайтариб олади?

– Аввало, банк мижоз бизнес лойиҳасини чуқур таҳлил қилган ҳолда мижоз билан ҳамкорликка киришади. Мижоз банк маблағини олган кундан бошлаб ойма-ой ажратилган маблағларни ойлик кўрилган даромад миқдоридида улушга кўра тақсимлаб график асосида банкга қайтариб боради. Мижоз бизнесида муаммо пайдо бўлса, банкка мурожаат қилади. Мижоз билан музокара олиб борган ҳолда мониторинг ўтказилиб хулоса қилинади. Агар мижоздаги муаммолар қисқа муддатли бўлса, унга имтиёз берилиб мижознинг ойлик тўлови унинг лойиҳага кўшган банк депозитидаги улушидан сўндирилишишига имкон берилади. Акс ҳолда судга мурожаат қилинади. Суд қарорига кўра банк ажратган маблағ гаров ҳисобига қайтариб олинади. Мижоздан жарима ундирилмайди.

– Барҳаётжон Баҳодирович, исломий молиялаштиришнинг қандай афзалликлари мавжуд?

– Банк ва мижоз ўртасида тузилган лойиҳадан кўрилган фойда банк ва мижоз ўртасида адолатли тақсимланади, таъминотдаги имтиёзлар, кўзда тутилган даромадни ойма-ой тенг тақсимланган ҳолда қайтарилиши, мижоз фаолиятининг суверенитети таъминланади. Бирор муаммо юзага келса ўзаро манfaatли музокаралар ўтказилиши, пеня тўловларининг йўқлиги, шунингдек, жарима тўловларининг йўқлиги каби қатор афзалликлар мавжуд.

Hi-Tech Bank томонидан тақдим қилинаётган ушбу банк хизмати мамлакатимиз тадбиркорлари учун яратилган янги имкониятдир. Ушбу лойиҳа орқали тажрибамизни янада орттириб, қулай ва мукамал банк хизматларини жорий қилишга ҳаракат қиламиз.

– Қизиқарли суҳбатингиз учун раҳмат.

Умида ХУДАЙБЕРГАНОВА
суҳбатлашди.

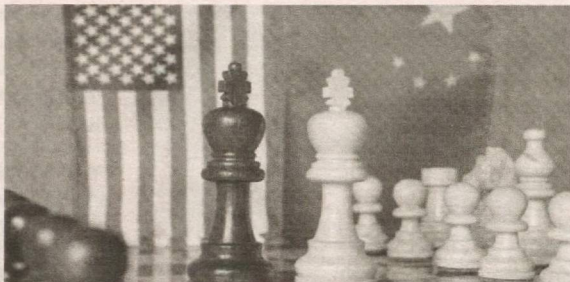
Хитой Халқ банки сўнги 10 кундан буён юанни девальвация қилаётгани америкаликларга унчалик ёқмаяпти – улар тегишли чораларни кўришга тайёр.

Пекин Америка томонидан белгиланган божларнинг оқибатини юмшатиш мақсадида Хитой валютасининг курсини пасайтираётганига амин бўлган тақдирда Вашингтон зарур чора-тадбирларни кўришга тайёргарлик кўрмоқда.

Бу маълумотни Оқ уй қошидаги Савдо Миллий кенгаши раҳбари Питер Наварро CNBC телеканалига тақдим этди.

– Шубҳа йўқки, улар ўз валюталарининг курсини савдода ютиб чиқиш мақсадида

АҚШ ЮАНЬ ДЕВАЛЬВАЦИЯСИГА ЖАВОБ ҚАЙТАРМОҚДА

пасайтириб турибди, – деди у. – Улар валютани ниможонлаштиришни мақсад қиладиган бўлса, биз ҳам жим қараб турмаймиз ва зарур чораларни кўришда давом этамиз.

АҚШ ҳукуматига оширилган божларнинг таъсирини камида 10 фоизга юмшатиш учун Хитой ўз валютасини девальвация қилаётгани хуш келмаяпти.

Наварро ўз суҳбатида

айнан қандай чора-тадбирлар кўрилиши ҳақида тўхталмади. Аммо валюта курсини пасайтириш Хитойга қимматга тушишига алоҳида урғу берди.

Эслатиб ўтамоқчи, яқинда муваффақиятсиз ўтган икки томонлама музокаралардан сўнг АҚШ президенти Дональд Трамп 1 сентябрдан бошлаб ХХРдан келтириладиган қиймати 300 миллиард АҚШ доллариллик маҳсулотларга 10 фоизлик бож жорий этилишини эълон қилган эди. Америкалик раҳбар бундай қарорга келишига хитойликлар-

нинг Америкадан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олишни кўпайтириш борасидаги ваъдасида турмагани сабаб бўлганини маълум қилган.

Бунга жавобан эса ХХР вақтинчалик муддатга АҚШдан аграр маҳсулотлар импорт қилишни тўхтатиб турди ва яқин орада уларни мамлакатга киритиш божи оширилиши мумкинлиги ҳақида тахминлар учраб турибди.

Бугунги кунда америкаликларнинг таҳдидига қарамай, Хитой миллий банки саккизинчи бор миллий валюта курсини пасайтирди. Бундай пасайиш жорий йилнинг 31 июлидан бошлаб кузатилмоқда.

SAMSUNG VA MICROSOFT СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛИКНИ КЕНГАЙТИРИШГА ҚАРОР ҚИЛДИ

Смартфон ишлаб чиқарувчи компания Android да ишлаб оладиган Windowsнинг вазифаларини кенгайтириш ниятида.

Samsung Electronics Microsoft билан узоқ муддатли стратегик ҳамкорликни мустаҳкамлашни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Компания вебсаҳифасида қайд этилишича, гап “янги Galaxy Note10 га Microsoftнинг сўнги русумини ўрнатиш ва фойдаланувчилар смартфон ва шахсий компьютерда ҳамонав равишда ишлаш имконини бериш” ҳақида бормоқда. Ҳатто яқин келажакда SamsungGalaxyNote 10 ва GalaxyNote 10+ соҳиблари телефонни компьютерга улаган ҳолда матнни териш, унга ишлов бериш ва бошқа вазифаларни бажаришдан ташқари бевосита компьютер орқали кўнғироқларни қабул қилиш ҳамда жавоб қайтаришлари мумкин бўлади.

– “Фикримизча, мобиль саноат трансформация бўсағасида турибди, яъни айрим қурилмаларга тўғри келадиган бирдек ҳамма вазифани бажара оладиган бошқа ускуналар ўрин қолдирмаяпти. Очiq ҳамкорликдан кўзланган мақсад ҳам янги авлод мобиль иловаларни яратишдан иборат”, – деди Samsung Electronics масъулларидан бири Ди Жей Кох.

Samsung Нью Йоркда GalaxyNoteнинг янги маҳсулотларининг тақдимотини ўтказди, хусусан, янги турдаги смартфонлар GalaxyNote 10 ва GalaxyNote 10 Plus имкониятларини намоиш қилди. Бу смартфонлар асосий рақобатчилари ҳисобланмиш iPhoneнинг янги русумидига қараганда илгари ишлаб

чиқарила бошланган. Янги телефонларнинг ҳажми катта бўлди: GalaxyNote 10 – 6,3 дюйм, GalaxyNote 10 Plus эса – 6,8 дюймлик ҳажмга эга. Бу компанияда ишлаб чиқарилган телефонларнинг энг катталари ҳисобланади. Ўтган йилги маҳсулот саналмиш Galaxy Note 9 ундан кичикроқ. Уларнинг ҳажми 6,2 ва 6,4 дюймни ташкил этганди. Лекин янги телефонларнинг вазни нисбатан енгил: GalaxyNote 10 – 167 грамм, GalaxyNote 10 Plus – 198. “Тўққиз” эса 201 грамм оғирликка эга.

Янги смартфонлардаги камералар сони ҳам кўп: Note 10 да улар сони 4 та бўлса,

кидлашча, смартфонлар савдоси иккинчи йилдирки сустлашиб қолди. Ўтган йили 4 фоиз камайган бўлса, International Data Corporation ҳисобига кўра 2019 йил I чорақда ўтган йилнинг биринчи чорағига нисбатан 6,6 фоиз пасайган.

Samsungнинг ҳар чорақдаги ҳисоботида ёзилишича, илғор русумдаги телефонлар секин суръатда сотилмоқда, бироқ маркетингга сарфланаётган харажатлар ортиб бормоқда. Фойдаланувчиларни ўтган йилги модели телефонлар ҳам қаноатлантирмоқда.

Шундай қилиб, янги турдаги мосламаларни ишлаб чиқараётган назарни кенгроқ

Note 10 Plusда 5 та. Тасвирини тиниқлаштирадиган ToF-сенсор иловаси ҳам мавжуд бўлиб унинг ёрдамида 3D-ёзувни ҳам амалга ошириш мумкин бўлади. Бундан ташқари, аккумуляторнинг ҳажми яшиланди. Note 10 Plus да эса 5G интернетни улаш имконияти мавжуд. Бироқ унинг имкониятидан барча мамлакатлар ҳам ҳозирча фойдалана олмайди. Бунинг учун шаҳарлар зарур тармоқлар ва ускуналарни ишлатиши лозим бўлади.

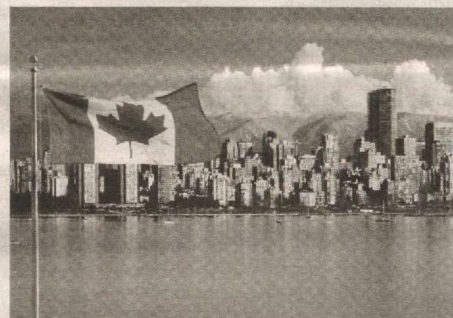
Бироқ яхшилانган камера, кучли аккумулятор, катта экранлар – буларнинг барчаси ҳозирги харидорларни жалб этавермайди. Мутахассислар таъ-

олишларига тўғри келади. “Фотосурат, хотира, кувват, алоқа сифати” дан салузоқроқ ўтишга мажбур. Samsung ва Microsoft ўртасидаги ҳамкорлик ривожланишидан кўзланган мақсад ҳам янгидан-янги вазифаларга эга иловалар орқали мижозларни кўпайтириш ҳисобланади. Samsungда қурилма, Microsoftда дастурий таъминот бор. Улар биргаликда фойдаланувчиларга янгидан-янги имкониятларни тақдим эта олади.

Бироқ очиғини айтганда, компаниянинг америкалик рақобатчиси Apple да униси ҳам, буниси ҳам аллақачон мавжуд.

Американинг Chase Bank банки Канададаги бир қанча мижозларнинг кредит карталаридаги қарзларни кечиб юборди.

БАНК МИЖОЗЛАРНИНГ КРЕДИТ ҚАРЗЛАРИНИ КЕЧИБ ЮБОРДИ

Бундай имтиёзга икки турдаги карталар соҳиблари эга бўлди - Amazon.ca Rewards Visa ва the Marriott Rewards PremierVisa.

Қарздорлик унинг миқдори қанчалигига қарамай бутунлай сўндирилди, сабаби банк 2018 йилнинг март ойида Канада бозорини тарк этишини маълум қилган эди.

“Ушбу хабарни эшитгач, ўзимни еттинчи осмонда учиб юргандек ҳис қилдим”, – деди банкдан 6157 АҚШ доллариллик қарзи қолган ва Visa Amazon картаси соҳибларидан бири Дуглас Тернер.

Мазкур банк АҚШнинг йирик банкларидан бири JP Morgan Chasenнинг филиали эди. Банк қанча мижоздан умумий миқдори қанча қарзидан кечиб юборганини очиқламади.

Масалани ушбу йўл билан ҳал қилиш барчага қулайлик туғдиришини маълум қилди, банк вакили Мария Мартинес. “Пировардида вазиятни ўнглаб олишнинг энг мақбул йўли, айниқса бизнинг мижозларимиз учун”, – деди у.

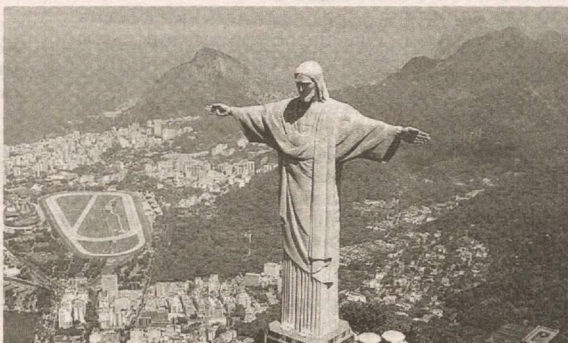
Кечиб юборилган қарз маблағларидан ҳисобланадиган солиқларни тўлаш шарт эмас, дея қўшимча қилди CIBCнинг солиқ сис- ёсати бўйича бошқарувчи директори Жейми Голобек.

Ягона шarti – кредит карталаридаги пуллар фақатгина истеъмол маҳсулотлари хариди учун сарфланиши лозим бўлади. Ундан шахсий мақсадда ёки тижорат қилиш мақсадида фойдаланишга рухсат берилмайди.

“Аслида улар шунчаки текин пуллардир”, – дейди Голобек.

ИНҚИРОЗ МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАСИГА ҲАМ ТАЪСИР ҚИЛДИ

Демографик муаммога дуч келмаётган давлатлардан бири – бу Бразилия ҳисобланади. Ҳозирча бу мамлакатда туғилиш сони ўлимга нисбатан кўпчиликни ташкил қилади. Бироқ барча ҳам ўз оиласидаги фарзандларини ҳар томонлама молиявий таъминлай олмаётгани, ҳукумат ҳам уларни тўлиқ қўллаб-қувватлай олмаётгани ачинарли. Бола парвариши учун ажратиладиган таътил маблағи бола тўрт ойлик бўлганига қадар ҳам етма-япти. Айни пайтда мамлакатда мактаб-гача таълим муассасаси етишмайди.

4 ОЙДАН СЎНГ ИШГА ЧИҚИШГА ТЎҒРИ КЕЛАДИ

Бразилияда бола парвариши учун ажратилган таътил муддати — 4 ойдан 6 ойгача давом этади. Давлат билан махсус шартномага имзо чеккан компанияда меҳнат қиладиганларга эса бу муддат 180 иш кунини ташкил этади. Айнан ушбу дастур доирасида ҳам ота эндигина туғилган чақалоқ учун 20 кун давомидида ишга чиқмаслиги ҳам мумкин.

Аёл туғруққа қадар расман ишлаган бўлса, “декрет” таътили давомидида унга иш ҳақи бутунлай тўланади. Агарда онанинг иш ҳақи фоиз ёки улушларга боғлиқ ҳолда тўланган бўлса, ундай ҳолда сўнги 6 ойда ишлаб топган ўртача даромаддан келиб чиқиб моддий ёрдам ажратилади. Уй бекалари эса 15 ой аввал махсус нафақа дастурига аъзо бўлган бўлса ўзи киритган бадал пулидан келиб чиқиб ҳисобланадиган моддий ёрдамга эга бўлиш ҳуқуқини қўлга киритади. Масалан, бола парвариши таътили давомидида энг кам иш ҳақи (таҳминан 950 реал) олишини истоган хотин-қизлар ҳар ой ушбу маблағнинг 11 фоизи миқдоридида бадал пулини тўлашга тўғри келади.

Агар аёл туғруққа қадар ҳеч қачонда ишламаган бўлса, унга ҳеч қандай моддий ёрдам ажратилмайди. Айни пайтда кам таъминланганлар учун моддий ёрдам тўлаб берилади. Масалан, ойлик даромади 1300 реалдан кам бўлган инсонга бола учун 14 ёшгача ҳар ойда 31 реалдан моддий ёрдам берилади. Ишсизлар эса ойига ўртача 100 реалдан ёрдам пулига эга бўлади.

Тўрт ой муддат – туғруққа қадар ва кейинги муддат. Таътилга туғруққа бир ой қолганда чиқиб кетиш ҳуқуқига эга, бироқ кўпчилик аёллар туғруққа жуда оз муддат қолганига қадар ишлашни маъқул кўради, сабаби улар ўз гўдаклари билан имкон қадар кўпроқ бирга бўлишга интилади. Бу муддат якунига етиши билан бразилияликлар ишга чиқишга мажбур бўлишади. Айни пайтда улар болаларни эмизидан тўхтатмайди. Қонунга кўра, ёш она иш кунини давомидида икки маротаба ярим соатдан танаффус қилиб олиши ва шу вақтда боласини эмизиб келиши мумкин. Шунингдек, 30 нафардан ортиқ 16 ёшдан катта хотин-қизларни ишлатаётган иш берувчилар ёш оналар болаларини эмизиб олиши учун махсус жой ажратишга мажбур.

ИНҚИРОЗ ВА БИТМАГАН МАКТАБЛАР

Ҳозирча Бразилиядан демографик муаммо устувор масалалардан бири эмас. Шу боис ҳатто сиёсатчилар ўзларининг сайловолди дастурига янада кўплаб мактабгача таълим муассасаси барпо этиш гоясини киритмайди.

Қонунга асосан давлат уч ёшдан ошган болаларга таълим олишлари учун шароит яратиб бериши лозим, бироқ 2024 йилга қадар амалга ошириладиган Миллий дастурга асосан ҳеч бўлмаганда 50 фоиз болалар болалар боғчасига қамраб олиниши режалаштирилган.

Мазкур режа қандай амалга оширилиши ҳозирча маълум эмас. 2009 йилда амалга оширилиши бошланган Мактаб ва боғчалар қурилишига оид Дастур ярим йўлда қолиб кетди. 2014 йилда экспорт маҳсулотларининг нархи кескин пасайтирилиши оқибатида юзага келган инқироз туфайли таълимга ажратиладиган маблағларнинг янада қисқаришига сабаб бўлди. Яқин келажакда харажатлар яна 88 фоиз қисқартирилиши ҳам мумкинлиги тахмин қилинмоқда.

ХУСУСИЙ ЁКИ МАҲАЛЛИЙ?

Она ишга чиққан пайтда бола ким билан қолади? Бу деярли барча оилаларнинг долзарб масаласидир. Бугунги кунда 0 ойдан бошлаб 3 ёшгача бўлган болаларнинг 35 фоизига болалар боғчасида жўл мавжуд. Аммо деярли 60 фоиз бразилиялик ёш ота-оналар боласини болалар боғчасига жойлашни истайди.

Хусусан, биргина Порту-Алегри шаҳрида 93 фоиз мактабгача таълим муассасаларида навбат катта. Бироқ кутиш муддати тасаввур қилинганга қараганда қисқароқ.

Етук мутахассис ёки кам таъминланган оилалар болаларни навбатсиз жойлаштириш бўйича имтиёзга эга. Бироқ бу билан барча кам таъминланганларнинг болалари бошланғич таълимда қамраб олинганини билдирмайди. Таълим вазирлиги маълумотида кўра, боғча ва мактабга бормаётган болаларнинг аксарияти айнан кам таъминланганлар оиласидан ҳисобланади.

Айтганча, давлат боғчаларига ҳеч қандай тўлов амалга оширилмайди. Ҳатто озикланиш учун ҳам. Хусусий мактабгача таълим муассасаларида эса тўлов ойига 270 АҚШ долларини ташкил этади. Ўртача даромадга эга бразилиялар учун бу катта маблағ. Ахир, Бразилиядан ўртача маош таҳминан 200 АҚШ доллари тенг. Лекин боласи хусусий боғчага борадиган ота-оналарнинг аксарияти жуда мамнун. Бундай муассасаларда турли машғулотларлар ўтказилади: йоға дарси, мусика, хорижий тиллар, атроф-муҳитни ўргатадиган уйинлар шулар жумласидандир. Масалан, уч ёшлик бола барча рангларни фарқлай олиши, 10-20 гача бўлган сонларни нафақат португал тилда, балки инглиз тилида санай олиши айнан хусусий боғчаларда кузатилади.

Пулли боғчаларда болалар кунига тўрт марта овқатлантирилади. Одатда мактабгача таълим муассасалари кунига эрталабки 7.00 дан 19.00 гача ишлайди.

Бироқ давлат боғчалари ҳақида кўпчиликнинг фикри ўзгача. Кимдир жаҳлдор тарбиячиларни танқид қилса, яна бошқалар болалар кунини билан шифтга қараб ўтиришини айтади. Аммо кўп ҳолларда бундай миш-мишларни бепул бўш ўринга эга бўлолмаганлар тарқатишади.

11 ойгача бўлган гўдаклар гуруҳи 10 та боладан ошмайди ва уларни икки нафар тарбиячи ҳамда бир нафар ўқитувчи тарбиялайди. Бир ёшдан икки ёшгача бўлган болалар гуруҳи 18 нафар боладан оширилмайди ва уларни бир нафар ўқитувчи ва уч нафар тарбиячилар назорат қилади. Икки ёшдан тўрт ёшгача бўлганлар гуруҳида 20 нафар болани бир нафар ўқитувчи ва икки тарбияловчи катта қилади.

ХИТОЙ МБ ЮАННИНГ ДОЛЛАРГА НИСБАТАН КУРСИНИ 11 ЙИЛДАГИ ЭНГ КАМ ДАРАЖАГА ТУШИРДИ

Хитой Миллий банки (Марказий банк) ўтган жума кунини жэньминьби (Хитой валютасининг расмий номи) нинг курсини 97 та асосий айирбошлаш пунктида пасайтирди ва бир АҚШ доллари 7,0136 юанга тенг бўлди. Банк масъулларининг маълумотида кўра, бу 2008 йил 3 апрелдан буён кузатишган энг паст кўрсаткичдир.

Юаннинг Америка валютасига нисбатан курси пасайиши етти кундан буён кетма кет кузатишмоқда. Ундан аввал 11 йил аввалгина бир АҚШ доллари 7,0 юанга тенг бўлган эди.

“Ицай” ахборот портали маълум қилишича, хитойлик иқтисодчилар йил охирига бориб бир АҚШ доллари 6,93 юанга тенг бўлишини тахмин қилмоқда. Бу эса ўтган ойда башорат қилинган кўрсаткичга нисбатан паст кўрсаткичдир.

Яқинда АҚШ молия вазири Хитойни валюта устидан сунъий назорат ўрнатаётганликка айблади ва Пекинни бу борада очиқлик, шаффофликка амал қилишга ундади. Ўз навбатида, ХХР МБ ўз баёнотида Қўша Штатларнинг валюталар билан ўйин уйнашликда ноўрин айблаётгани ва бу билан улар икки давлат ўртасидаги иқтисодий ва савдо муносабатларга салбий таъсир кўрсатишини маълум қилди.

2015 йил якунида юань долларга нисбатан 6 фоиз арзонлашган бўлса, 2016 йилда 6,7 фоиз пасайган эди. Ўша йилларда сўнги 8,5 йилдаги минимал кўрсаткичдан ўзиб кетган эди. 2017 йил якунига кўра юаннинг долларга нисбатан курси 6,2 фоиз ошган бўлса, 2018 йилда бу кўрсаткич яна 5,1 фоиз пасайиб кетди.

AUTHENTIC BRANDS GROUP ДАН УЛУШ СОТИБ ОЛАЁТГАНЛАР ЯНА БИТТАГА КЎПАЙДИ

Халқаро инвестиция фонди Sports Illustrated, Marilyn Monroe ва Juicy Couture брендлари остида бошқарилаётган йирик компаниянинг акциядорларидан бирига айланади. Black Rock Inc. нинг тўғридан-тўғри инвестицияси фонди илк марта бундай йирик лойиҳада иштирок этиш истагини билдирди.

Компания Authentic Brands Groupнинг йирик акциядорларидан бири бўлиш мақсадида умумий қиймати 875 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя киритмоқда.

2010 йилда асос солинган Authentic Brands мода, кўнгилочар тармоқларда фаолият юритади. Унинг портфелида Elvis Presley, Muhammad Ali, Shaquille O'Neal сингари 50 дан ортиқ брендлар мавжуд.

ҚАНДАЙ БАНКНОТАЛАРНИ АЙИРБОШЛАШ ШОХОБЧАСИ ҚАБУЛ ҚИЛМАЙДИ

Тижорат банкларида жисмоний шахслар билан валюта айирбошлаш операцияларини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритилди.

Биринчидан, энди банк ва банк хизматлари офисида жойлашган валюта айирбошлаш шохобчасида иш ҳажмидан келиб чиқиб зарурият бўлганда ходимлар сони битта ходимгача камайтирилиши мумкин (стандарт – иккита ходим, тахр.). У бир вақтнинг ўзида назоратчи ва кассир вазифасини бажаради. Бу банк раҳбарининг буйруғи билан расмийлаштирилади. Ил-

гари эса, аксинча, кўшимча ходимларни жалб қилиш имконияти ҳақида сўз юритиларди.

Иккинчидан, фақат тақдим этилган чет эл валютасининг ҳақиқийлиги ва муомалага яроқчилиги техник воситалар ёрдамида текширилгандан сўнг валюта айирбошлаш операциялари амалга оширилиши қатъий баён этилган.

Учинчидан, ҳақиқийлигига

шубҳа туғилган нақд чет эл валютасини экспертиза қилиш учун воситачилик ҳақи ундириш тўғрисидаги талаб бекор қилинди.

Тўртинчидан, шикастланиш белгилари мавжуд бўлган банкноталар муомалага яроқли қонуний тўлов воситаси ҳисобланадиган белгилар аниқлаштирилди:

сийқаланиш ва ифлосланиш даражаси банкнота тасвирини (шаклини) аниқлаш имконини бериши керак (сийқаланиш банкнотанинг ҳақиқийлигини аниқлашга ҳалақит бермайдиган ва асосий белгиларидан бирининг 50%идан ортигини тўсиб қўймаган ҳолатлар бундан мустасно);

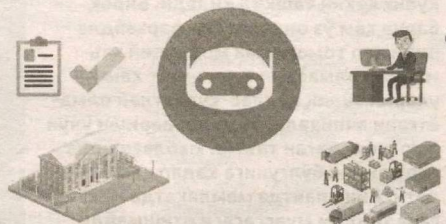
банкнотада диаметри 1 мм дан ошмаган ва иккитадан ортиқ тешиклар бўлса, улар банкнотанинг ҳақиқийлигини аниқлашга ҳалақит бермайдиган ва асосий белгиларидан бирининг 50%идан ортигини тўсиб қўймаган бўлиши керак.

Шикастланиш белгиланган меъёрлардан ошган тақдирда (56-банд) ҳам банкнота муомалага яроқсиз деб ҳисобланади.

Хужжат Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базасида эълон қилинган ва 6.08.2019 йилдан кучга кирди.

ТЕЛЕГРАМ-БОТ ҚҚС БЎЙИЧА ОРТИҚЧА СУММАНИ ҚАЙТАРИШДА ЁРДАМ КЎРСАТАДИ

Молия вазирлиги томонидан экспорт қилувчиларни қўллаб-қувватлаш мақсадида махсус Телеграм-бот ишга туширилди, дея хабар берилди идора сайтида.

Ботнинг мақсади – ноль даражали ставкани қўллаш натижасида ҳосил бўлган қўшилган қиймат солиғининг ортиқча суммасини қайтаришда амалий ёрдам кўрсатиш.

Бот орқали қуйидагиларни билиб олиш мумкин:

солиқ тўловчининг банкдаги ҳисобварағига ҚҚСнинг ортиқча суммасини қайтариш тўғрисида ариза топшириш тартиби; керакли хужжатлар рўйхати; қайтариш жараёни.

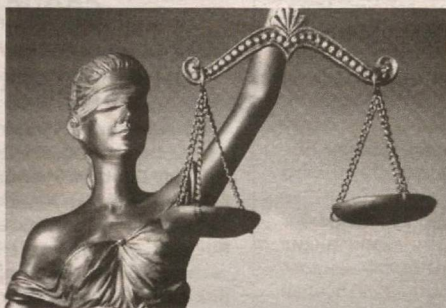
Шунингдек, бот фойдаланувчилари ҚҚСнинг ортиқча суммасини қайтариш билан боғлиқ муаммолар бўйича мувожаат юбориш ҳамда ўзларининг таклифларини қолдиришлари мумкин.

БИЛАСИЗМИ?

Ёш оила аъзолари томонидан олинган ипотека кредитларини ҳамда улар бўйича ҳисобланган фоизларни қоплаш учун ўз ойлик иш ҳақи ва бошқа даромадлари йўналтирилганда даромад солиғидан озод этилади.

ОТБ ХАЛҚАРО АРБИТРАЖНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШДА ЁРДАМ БЕРАДИ

Адлия вазирлиги ва Осиё тараққиёт банки Ўзбекистонда инвестиция муҳитини янада яхшилаш мақсадида халқаро арбитраж ислохотини ўтказди.

Бунинг учун Адлия вазирлиги ОТБнинг \$225 000 ҳажмидаги техник кўмагини жалб қилади.

Ушбу кўмак:

замонавий халқаро стандартларга мувофиқ "Халқаро тижорат арбитражи тўғрисида"ги Қонунни ишлаб чиқиш, жумладан халқаро экспертлар ва ОТБ томонидан қонун лойиҳасини ишлаб чиқишнинг турли босқичларида уни кўриб чиқиш ва хулосалар тақдим қилиш, шунингдек, Ҳукумат ва бошқа манфаатдор томонлар билан қатор маслаҳатлашувлар ўтказишга;

хорижий арбитраж қарорларини ва улар билан боғлиқ халқаро арбитраж низоларини тан олиш ва ижро қилиш ҳақидаги процессуал кодексларга тегишли ўзгартиш ва қўшимчаларни ишлаб чиқишга;

халқаро арбитраж ислохотини амалга оширишга кўмаклашиш мақсадида ҳуқуқни қўлловчи сифатида судьялар ва амалиётчи-ҳуқуқшуносларнинг ҳамда ҳуқуқдан фойдаланувчилар сифатида хусусий секторнинг салоҳиятини оширишга ёрдам беради.

Техник кўмакни амалга ошириш мақсадида ОТБ етакчи халқаро маслаҳатчилар жамоасини жалб қилади. Мазкур лойиҳани амалга ошириш Ўзбекистонда халқаро тижорат низоларини ҳал қилишнинг муқобил механизмлари ривожланишига ҳамда янада жозибадор инвестицион муҳит шаклланишига хизмат қилади.

КАПИТАЛ БОЗОРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ АГЕНТЛИГИ ҲУЗУРИДА – УЧТА КЕНГАШ

Бу Мувофиқлаштирувчи кенгаш, Жамоатчилик маслаҳат кенгаши ва Эксперт кенгашидир.

Эслатиб ўтамоқчи, 2019 йил январь ойида Давлат рақобат кўмитаси негизда Давлат активларини бошқариш агентлиги, Монополияга қарши курашиш кўмитаси ва Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги ташкил этилди.

Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг миссияси – капитал бозорини қайта қуришга йўналтирилган ислохотларни идораларо мувофиқлаштириш. У миллий вазирлик ва идоралар раҳбарлари ва (ёки) ходимлари орасидан шакллантирилади. Асосий мақсади – республика капитал бозорининг ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга кўмаклашиш. Мувофиқлаштирувчи кенгашга қуйидаги функциялар юклатилади:

Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги ҳузуридаги лойиҳа гуруҳи фаолиятини мувофиқлаштириш ва мониторинг олиб бориш орқали капитал бозори ривожланишини рағбатлантириш бўйича ислохотларни амалга оширишга кўмаклашиш;

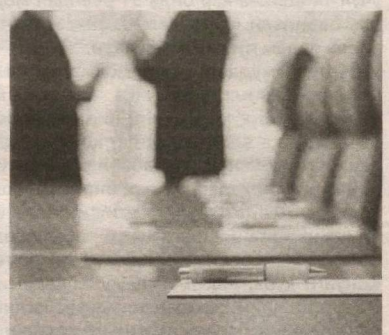
капитал бозори ривожланишининг мажмуавий стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга халқаро молия институтлари ва таклиф этилган (маҳаллий ва халқаро) маслаҳатчиларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш.

Агентлик ҳузурида капитал бозорини ривожлантириш бўйича таклифларни тайёрлаш ва муҳокама қилиш учун Жамоатчилик маслаҳат кенгаши ташкил этилади. Унинг аъзоларининг сони, шахсий таркиби ва низоми идора раҳбари томонидан тасдиқланади. Қуйидагилар мазкур кенгашнинг асосий вазифаларига кирди:

мамлакат капитал бозорини ривожлантириш бўйича таклифларни ишлаб чиқиш;

капитал бозори ва корпоратив бошқарувнинг келгуси ривожланишига тўсқинлик қилувчи муаммоларни масалаларни муҳокама қилиш;

мамлакат капитал бозоридаги ишларнинг ҳолатини тубдан яхшилашга қаратилган хужжатларни амалда рўёбга чиқариш механизмларини танқидий кўриб чиқиш;

қонунчилик базасини, шу жумладан, Агентликка кўриб чиқиш учун киритилган НХҚларни ишлаб чиқиш ва муҳокама қилиш йўли билан тақомиллаштиришда иштирок этиш.

Бундан ташқари, Агентлик директор бошчилик қиладиган капитал бозори ривожланишининг стратегиясини тайёрлаш ва рўёбга чиқариш учун эксперт кенгашини ташкил этиш ҳуқуқига эга. Унинг аъзоларининг сони, шахсий таркиби ва низоми ҳам директор томонидан тасдиқланади.

Хужжат Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базасида эълон қилинган ва 7.08.2019 йилдан кучга кирди.

**ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ
БОШҚАРУВИНИНГ
ҚАРОРИ**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИНИНГ ЖИСМОНИЙ
ШАХСЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН
ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИНГ ЧИҚАРИЛИШИ
ВА МУОМАЛАСИ ТЎҒРИСИДАГИ
НИЗОМГА ЎЗГАРТИРИШЛАР КИРИТИШ
ҲАҚИДА**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия
вазирлиги томонидан 2019 йил 8
апрелда 1141-4-сонли рақам билан
рўйхатдан ўтказилди**

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги Қонунига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 февралдаги ПҚ-4160-сон "Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг "Бизнес юритиш" йиллик ҳисоботида Ўзбекистон Республикасининг рейтингини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2002 йил 22 апрелдаги 10/4-сон қарори (рўйхат рақами 1141, 2002 йил 16 май) (Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идораларининг меъёрий ҳужжатлари ахборотномаси, 2002 й., 10-сон) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг жисмоний шахсларга мўлжалланган облигацияларининг чиқарилиши ва муомаласи тўғрисидаги низомига иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Марказий
банк раиси** **М. НУРМУРАТОВ**
Тошкент ш.,
2019 йил 16 март,
5/22-сон

**Ўзбекистон Республикаси Марказий
банки Бошқарувининг 2019 йил
16 мартдаги 5/22-сон қарорига
ИЛОВА**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИНИНГ ЖИСМОНИЙ
ШАХСЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН
ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИНГ ЧИҚАРИЛИШИ
ВА МУОМАЛАСИ ТЎҒРИСИДАГИ
НИЗОМГА КИРИТИЛАЁТГАН
ЎЗГАРТИРИШЛАР**

1. 12 ва 13-бандларнинг "ж" кичик банди ўз қучини йўқотган деб топилинсин.

2. 16-банднинг "а" кичик банди қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"а) агар облигацияда унинг рақами, қиймати ва сотилган санасининг ўзгартирилганлиги ёки қалбакилаштирилганлиги белгилари бўлмаса".

3. 18-банддан "банк-агент муҳри билан амалга оширилган қайдларни тасдиқлайди" деган сўзлар чиқариб ташлансин.

4. 29-банддан "ва банк-агентнинг муҳри билан тасдиқланган" деган сўзлар чиқариб ташлансин.

5. 37-банддан "ва банк-агентнинг муҳри билан тасдиқланган" деган сўзлар чиқариб ташлансин.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КАПИТАЛ БОЗОРИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ АГЕНТЛИГИНИНГ
ҚАРОРИ**

**БАНКЛАРНИНГ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИДА ИНВЕСТИЦИЯ ВОСИТАЧИСИ, ИНВЕСТИЦИЯ
АКТИВЛАРИНИ БОШҚАРУВЧИ ВА ИНВЕСТИЦИЯ КОНСУЛЬТАНТИ СИФАТИДА КАСБИЙ ФАОЛИЯТНИ
АМАЛГА ОШИРИШИГА ОИД ТАЛАБЛАР ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИНГ 1-БАНДИГА ЎЗГАРТИРИШ
КИРИТИШ ҲАҚИДА**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2019 йил 28 мартда 1782-3-сонли
рақам билан рўйхатдан ўтказилди**

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги, "Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида"ги қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 24 январдаги ПҚ-4127-сон "Ўзбекистон Республикаси Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида"ги қарорига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви ва Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви ва Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш марказининг 2008 йил 23 февралдаги 299-В, 2008-05-сон қарори (рўйхат рақами 1782, 2008 йил 2 апрель) (Ўзбекистон Респуб-

ликаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 14-15-сон, 105 модда) билан тасдиқланган Банкларнинг қимматли қоғозлар бозоридида инвестиция воситачиси, инвестиция активларини бошқарувчи ва инвестиция консултанти сифатида касбий фаолиятни амалга оширишига оид талаблар тўғрисидаги низомининг 1-банди учинчи хатбошисидидаги "Ўзбекистон Республикасининг Давлат рақобат қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозорини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш маркази" деган сўзлар "Ўзбекистон Республикаси Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

М. НУРМУРАТОВ

Марказий банк раиси

Тошкент ш.,
2019 йил 16 март,
299-В-3-сон

Капитал бозорини ривожлантириш

агентлиги директори

Тошкент ш.,
2019 йил 16 март,
2019-18-3-сон

А. НАЗИРОВ

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
ҚАРОРИ**

**ЛОМБАРДЛАР ФАОЛИЯТИНИ ЛИЦЕНЗИЯЛАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИНГ 91-БАНДИГА
ЎЗГАРТИРИШ КИРИТИШ ҲАҚИДА**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2019 йил 2 апрелда 1291-9-сонли
рақам билан рўйхатдан ўтказилди**

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2003 йил 22 сентябрдаги 23/3-сон қарори (рўйхат рақами 1291, 2003 йил 10 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идораларининг меъёрий ҳужжатлари ах-

боротномаси, 2003 й., 23-сон) билан тасдиқланган Ломбардлар фаолиятини лицензиялаш тартиби тўғрисидаги низомининг 91-банди учинчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"банк ёки молия соҳасида икки йилдан кам бўлмаган иш тажрибаси".

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

М. НУРМУРАТОВ

Марказий банк раиси

Тошкент ш.,
2019 йил 16 март,
5/19-сон

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
ҚАРОРИ**

**ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ТОМОНИДАН БАНК КАРТАЛАРИНИ ЧИҚАРИШ ВА УЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИДА МУОМАЛАДА БЎЛИШИ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА ЎЗГАРТИРИШЛАР
КИРИТИШ ҲАҚИДА**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2019 йил 16 апрелда 1344-6-сонли
рақам билан рўйхатдан ўтказилди**

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги ва 2019 йил 15 январдаги ЎРҚ-516-сон "Иқтисодий жиноятларга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш механизмлари такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг

2004 йил 21 февралдаги 4/20-сон (рўйхат рақами 1344, 2004 йил 30 апрель) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2004 й., 17-сон, 203-модда) билан тасдиқланган Тижорат банклари томонидан банк карталарини чиқариш ва уларни Ўзбекистон Республикасида муомалада бўлиши тартиби тўғрисидаги низомига иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

М. НУРМУРАТОВ

Марказий банк раиси

Тошкент ш.,
2019 йил 16 март,
5/11-сон

**Ўзбекистон Республикаси Марказий банки
Бошқарувининг 2019 йил 16 мартдаги 5/11-сон қарорига
ИЛОВА**

**ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ТОМОНИДАН БАНК КАРТАЛАРИНИ ЧИҚАРИШ ВА УЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИДА МУОМАЛАДА БЎЛИШИ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА КИРИТИЛАЁТГАН
ЎЗГАРТИРИШЛАР**

1. 31-банднинг учинчи хатбошисидидаги "ва терроризмни молиялаштиришга" деган сўзлар, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 46-банднинг иккинчи хатбошисидидаги "ва терроризмни молиялаштиришга" деган сўзлар, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

КАДРИЯТ

ЎТГАНЛАР РУҲИНИ ШОД ЭТИБ...

Ислом дунёсида Қурбон ҳайит байрамнинг аҳамияти, ўрни беқиёс. Халқимиз азал-азалдан бу муқаддас байрамни ўзгача шукуҳ билан нишонлайди. Чунки бу байрам кунлари инсонлар орасида меҳр-оқибат, раҳм-шафқат фазилатлари қулоқ ёяди.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг 2019 йил 2 августдаги “Қурбон ҳайитини нишонлаш тўғрисида”ги қарори меҳр-оқибат, саховат, ҳамжиҳатлик ва бағрикенглик каби халқимизга хос азалий юксак фазилатларни кенг намоён этиш, миллий қадриятларимизни асраб-авайлаш ва улуғлашда муҳим омил бўлди.

Юртимизда, хусусан, маҳаллаларда меҳр-оқибат муносабатларини мустаҳкамлаш, қабристонларни, буюк алломалар ва азиз авлиёларнинг зиёратгоҳларини ободонлаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси ФВВ Ёнғин хавфсизлиги институти жамоаси томонидан жорий йилнинг март ойидан бошлаб ҳар ҳафтанинг шанба ва якшанба кунлари ёрдамга муҳтож оилалардан хабар олиниб, уларга баҳоли қудрат ёрдам кўрсатиб келинмоқда.

Жумладан, Тошкент шаҳри Сергели туманида ва Тошкент вилояти Зангиота ва Янгийўл туманларида истиқомат қилувчи кам таъминланган оилалар, ёлғиз ҳамда ногирон фуқароларнинг хонадонларига кўмак уюштирилди. Шунингдек, институт жамоаси Меҳрибонлик уйларида, Тошкент шаҳар Олмазор туманидаги “Уруш ва меҳнат фахрийлари учун республика пансионати” ҳамда Оҳангарон туманидаги “Саховат” кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар учун интернат уйларида ҳам

бўлиб, моддий ва маънавий ёрдамлар кўрсатилди.

Шу йил 10 августда эса Ёнғин хавфсизлиги институти ходимлари ва курсантлардан иборат 100 нафар иштирокчи Тошкент шаҳри Сергели туманида жойлашган (рус ва корейс халқларининг ҳам) қабристонларида уюшқоқлик билан ободонлаштириш ишларини ўтказди. Ҳашар давомида қаровсиз қабрларнинг атрофлари ўтланлардан тозаланди, қабристон ҳудудидаги чиқиндилар йиғилди.

Ўқув муассасамизнинг мақсади – ёшларимиз онгига Ватанга муҳаббат, аждодларимиз руҳини улуғлашдек муқаддас қадриятларимизни сингдиришдан иборат. Зеро, миллий қадриятларимизни асраш, аждодларимиз хотирасини улуғлаш, уларга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш, муқаддас қадамжоларни обод қилиш барчамизнинг бурчимиздир.

– Халқимизга хос хислатлар ҳақида сўз кетганда, мурувват ва меҳр-оқибат, саховатпешалик каби хислатлар алоҳида тилга олинади. Чиндан ҳам, бу каби инсоний фазилатлар юртдошларимизнинг кундалик ишлари, ниятлари, саяҳат-ҳаракатлари билан уйғунлашиб кетган. Сергели тумани қабристонларида бу ўқув муассасанинг хайрия ҳашари бунинг исботидир – дейди Тошкент шаҳар ҳокимлиги Фуқароларга хизмат кўрсатиш бошқармаси Сергели туман участка раҳбари Жамол Нишоннов – Зеро, азалий қадриятларимизга ҳамоҳанг ушбу айём кунларида саховатпеша халқимизнинг улуғ мақсадларга йўғрилган эзгу амаллари таҳсинга лойиқ.

Азалдан “Қурбон ҳайити” байрамни меҳр-оқибат, хайр-саховат, эзгулик ва яхшилик айёми сифатида қадрлаймиз. Институт мутасаддилари томонидан уюштирилган маъмур тадбир ҳам ушбу мақсадларга ҳамоҳанг бўлди.

Фарҳоджон ХОЖАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси ФВВ
Ёнғин хавфсизлиги институти
ўқитувчиси, капитан.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР, “БАНК АХБОРОТНОМАСИ” ВА “БАНКОВСКИЕ ВЕСТИ”

ГАЗЕТАЛАРИГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА!

Сиз газетага обуна бўлишга улгурмаган ёки қисқа муддатга обуна бўлган бўлсангиз, нашримизнинг расмий сайти – www.banknews.uz орқали шартномани тўлдириб, таҳририят манзилига юборишингиз мумкин.

“Ўзбекистон почтаси” ва “Матбуот тарқатувчи” агентлигининг ҳудудий бўлимлари орқали расмийлаштириш ёки фақат таҳририят билан шартнома тузган хусусий ташкилотлар билан обунани ташкил этиш йил давомида газеталаримизни ўз вақтида олишингизни кафолатлайди.

ХУСУСИЙ ОБУНА АГЕНТЛИКЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОН РАҚАМЛАРИ:

Қорақалпоғистон Республикаси

“MATBUOT SERVIS” МЧЖ – (97-358-57-57)

Хоразм вилояти

“ЛИДЕР ПРЕСС” МЧЖ – (71-244-33-63)

Бухоро вилояти

“MATBUOT SERVIS” МЧЖ – (97-358-57-57)

Жиззах вилояти

“MATBUOT TONGI” МЧЖ – (91-599-58-98)

Навоий вилояти

“MATBUOT SERVIS” МЧЖ – (97-358-57-57)

Қашқадарё вилояти

“MATBUOT SERVIS” МЧЖ – (99-603-03-68)

Наманган вилояти

“MATBUOT SERVIS” МЧЖ – (99-603-03-68)

“MATBUOT SERVIS” МЧЖ – (90-532-93-39)

Сирдарё вилояти

“СИРДАРЁ МАТБУОТ ХИЗМАТИ” – (97-277-27-72)

Сурхондарё вилояти

“SURXON MATBUOT NASHRLARI” МЧЖ – (91-586-70-00)

Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти

“KALEON INFORM” МЧЖ – (71-267-18-94)

“ЛИДЕР ПРЕСС” МЧЖ – (71-244-33-63)

“MATBUOT SERVIS” МЧЖ – (71-244-19-63)

“ТОШКЕНТ МАТБУОТ” – (97-156-22-77)

Самарқанд вилояти

“ТОШКЕНТ ЖАҲОН ЗИЁ” – (97-922-02-33)

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

Банк, бизнес ва иқтисодиёт
соҳаларига доир батафсил
маълумотларни фақат
бизнинг газетамиздан ўқиш
мумкинлигини унутманг!

Обуна бўйича
муружаат учун

Тел.:

(998) 71-232-45-32,
71-233-45-16.

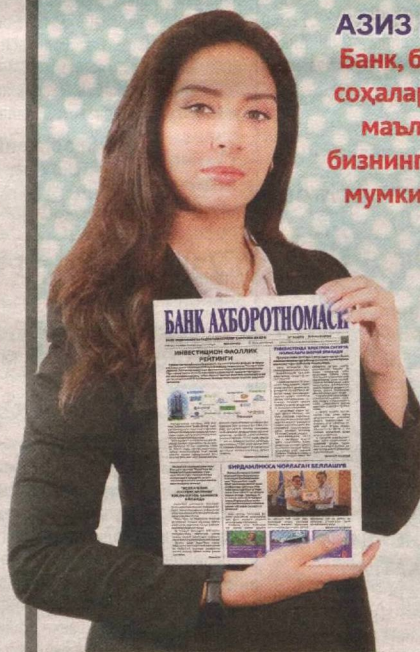
Факс:

(998) 71-232-43-98.

E-mail:

info@banknews.uz

ОБУНА
ИНДЕКСИ – 102

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС
Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

Ўзбекистон Республикаси Банк-молия
академияси

“Moliya yangiliklari agentligi” МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Бобур МУҲАММАДИЕВ

БОШ МУҲАРРИР ЎРИНВОСАРИ

Умид ХУДОЙБЕРГАНОВА

Реклама ва маркетинг хизмати

Тел: 99897 776 60 18

71 232 45 32

Факс: 71 232 43 98

Нашр индекси-102.

Ахборот кўмағи

ЎЗА, “Norma Hamkor” МЧЖ

Таҳририят манзили:

100060. Тошкент ш., Шахрисабз кўчаси,
23-уй e-mail: bankakhborotnomasi@mail.ru,

www.banknews.uz telegram каналимиз

@bank_akhborotnomasi

Чоп этишга тайёрловчи: “Moliya yangiliklari agentligi”

МЧЖ

Газета таҳририятнинг техник ускуналарида
саҳифаланди.

Таҳририятнинг фақат ёзма розилиги билан “Банк ахборотномаси” да эълон қилинган материалларни қўчириб босишга ижозат берилди. Қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган. Газета ҳафтада бир марта – пайшанба кунини чиқади.

Буюртма № 803

Адади 1788 нусха

Нархи шартнома асосида.

Газета А3 ҳажмида, 2 шартли босма табоқда чоп этилди.
Босишга рухсат этилди: 14.08.2019 й.,

1 2 3 4 5

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент ш. Буюк Турон кўчаси, 41-уй.